

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 28 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre 7 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 32 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre 8 korona.
Egy hónap 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlítő vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvány-Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, február 4.

Bekásnál visszavert orosz támadások.

Budapest, február 3. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Magyarország keleti határán, Bekásnál biztosító csapataink visszaverték az orosz osztagok előretörését. Egyébként nincs jelenteni való.

Olasz harctér:

Egy olasz repülő bombákat dobott Nabresinára a nélkül, hogy említésre méltó kárt okozott volna.

Délkeleti harctér:

Változatlan. Hőser altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Alfővezérrelnőség sajtóosztálya.)

Nincs esemény a harctereken.

Berlin, február 3. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Egyik harctérről sincs különös jelentőségű eseményről jelenteni való. Ludendorff, első főszállásmeister. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Ejzel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Rifosztották az élelmiszer üzleteket Hollandiában.

München. Az itteni sajtó Berlinből értesül, hogy a kancellár a költségvetési bizottságban adott titkos felvilágosításait legközelebb a birodalmi gyűlés plenumában meg fogja ismertetni.

Genf. Newyorkból jelentik: Az általi hivatal semmi információt nem ad ki a sajtó számára.

München. Genfből jelentik: A Martin szerint szerdán elhatározták, hogy az entente államok Németország mintájára közös jegyzéket intéznek a semleges államokhoz.

Genoa. Január 31. óta egy hajó sem hagyta el a kikötőt. A szénkészletek három hétre elegendők.

Rotterdam. Calaisban a tengerészeti konferencia összeült a szigorított buvárhajóharc következtében szükséges intézkedések megtételére.

Stockholm. A Skandináv államok elhatározták, hogy közösen mind a három kiviteli tilalmat bocsát ki az összes élelmiszerek számára.

Kápa. A holland kormány hivatalos közlése szerint a helyzet kevésbé változott. A holland hajózás helyzete re-

ménytelen egyelőre. A közönség e nyilatkozat következtében megrohanta az élelmiszer üzleteket. Az árak óriási módon emelkedtek.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti január 3-án este: A Sommenál és az Aa-nál ismét erősebb a tűzérési tevékenység.

Arad megerősödése.

De sok ideig volt a magyar „vidék” a mostohaság földje! „Vidéki”nek lenni: egyértelmű volt a kultúrátlansággal s volt idő, midőn a magyar fővárosban megmosolyogták a „vidék”-et s lekicsinyelték minden „vidéki” jelenséget. Talán nem egészen illően, de nem is alaptalanul. Egy óriási irdatlan őserdő volt a vidék, kincseket rejtő humuszából terebélyes fák nőttek, melyeknek ágai gondozatlanul keresztezték egymást, mert sudárra nem nyesegette senki. A főváros felszívó ereje hosszú időn keresztül megbőnitotta a vidéket s ez természetesen roppant gazdasági kárnak lett az okozója. Kihasztnátlan maradt egy óriási erőforrás, amely voltaképpen a nemzet gazdagságát jelentette.

Ezen a bajon a kereskedelem és gyárpar decentralizációjával lehetett segíteni. A gyárkémények ezreinek kellett benépesíteni a vidéket, hogy a magyar föld parlagon heverő kincsei tényleges és gyümölcsöző részét képezzék a nemzeti vagyonnak. Magyarország egyik legnagyobb és legagilisabb pénzügyi intézménye, a Hitelbank a legelső gazdasági taktorok között volt, amely a magyar gyárpar felvirágztatására a szükséges tőkét rendelkezésre bocsátotta. Egymásután alapította azokat a nagyszerű ipari vállalatokat, amelyek ma nemcsak a magyar föld értékéről és erejéről tesznek ragyogó tanubizonyságot, hanem a Hitelbank elevenítő erejéről és agitálásáról is. A Hitelbank nagyarányú akciója nélkül a magyar vidéki városok ipari tekintetben ma is a vidéki elmaradottság térszékei volnának.

Szükséges és illő elmondanunk ezeket a mai napon, midőn ez a trise erejű pénzügyi hatalom kezét fog Arad egyik legelső s hasonló szellemű áthatott pénzügyi intézményével: az Aradi Első Takarékpénztárral. Ezt az intézetet s biztos itéletű vezérét a múltban is a mai idők kívánalmainak szerencsés felismerése jellemezte s most, midőn két egymást megértő akarat fog össze: Arad városára az ipari fejlődés legszebb korszaka kö-

vetkezhetik. Hiszen ez régi álmunk és meg is illeti Aradot. Mindenkinek élénk emlékezetében van Arad polgármesterének programbeszéde, mely a jövő lehetőségeinek csábító perspektíváját rajzolta meg. Aradnak ipari gócpontnak kell lennie! — mondotta volt Varjassy Lajos s ez a reménység soha nem maradt el egy pillanatra sem tőlünk. Most, hogy a reménység valóra váltásának lehetősége elérkezeti, megemlékszünk erről. De ezzel együtt elérkezett a — cselakvés ideje is. Arad város vezetőségének most lesz alkalma megmutatni igazán, hogy ne csak terveik voltak, de akaratuk és tehetségük is van, hogy azokat realizálják s bebizonyítsák, hogy — „minden ékesen hangzó szónál szebben beszél a tett!” (c)

Galicin herceg —

bukott miniszterelnök.

— Saját tudostunk telefonjelentése. —

Pétervári politikai körökben bizonyosra veszik, hogy Galicin miniszterelnök még a дума összeülése előtt le fog mondani állásáról. Közte és Protopopov között olyan ellentétek merültek fel, melyek lehetetlenné teszik a kormányban való együttműködésüket. Protopopov teljesen magához akarja ragadni a hatalmat. Galicin utódjául Bobrinszkyt, vagy Selovitevot az államtanács elnökét emlegetik.

Mencsikoff feltűnést keltő cikket írt a Novoje Wremjában a panaszvizmus ellen. A cikk megírására az a körülmény adott alkalmat, hogy Margari montenegrói szerzetes vezető szerepet igyekszik játszani Péterváron és állandóan heves támadást intéz Oroszország rejtélyes politikája ellen és azzal vádolja, hogy nincs pánszláv irányzata. Mencsikoff megbotránkozással ír a szerzetes működéséről és kijelenti, hogy a művelt orosz társaság legnagyobb része eltér a pánszlávizmus eszméjétől.

Pétervárról jelentik: Az entente-konferencia tegnap tartotta első értekezletét, Pokrovsky orosz külügyminiszter elnöklésével. Lloyd George még nem érkezett Pétervárra.

Aradi pénzüzetek

beszámolója.

(Az Aradi Polgári Takarékpénztár közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Polgári Takarékpénztár volt az első aradi pénzüzet, amely elsőnek tartotta meg rendes évi közgyűlését és amelyen a közgyűlést vezető Keresztes Gyula dr. méltán mutatható ki büszkélkedve arra az eredményre, amelyet ez az intézet a háborús nehézségek mellett is elért. A szép számban megjelent részvényesek meglepődéssel vették tudomásul úgy az elnök kijelentéseit, mint a felolvasott igazgatósági és felügyelő-bizottság jelentését és bizalmuknak azzal adták kifejezést, hogy úgy az igazgatóságot, mint a felügyelő-bizottságot újabb három évre meghívták az intézet vezetésével.

A közgyűlést tíz órakor tartották Keresztes Gyula dr. igazgatósági elnök vezetése alatt. A közgyűlés megnyitása után az elnök bejelentette, hogy miután a takarékpénztár elnöki állása öröklésben van, ő vezeti a közgyűlést és ezt a kötelességét a legnagyobb megnyugvással teszi, mert ismerve a három éves háborús viszonyokat, noha legjobbjaink a hártéren vannak, az ipar és kereskedelem általános pangást mutat és a háboru ólomsullával nehezedik közgazdasági életünkre, mindezeknek ellenére az Aradi Polgári Takarékpénztár az idén kedvezőbb eredményt tud felmutatni, mint előbb. Ez legjobb bizonyítéka annak, hogy az intézet szótárban áll és, hogy nem akad meg fejlődésében. Büszkén fel meri az igazgatóság mutatni az évi munkakódásának mérlegét és, hogy ez ilyen fényes sikerről számol be, az első sorban a derék vezérigazgatónak és az intézet tisztviselő karának az érdeme. Ezek után üdvözli a részvényeseket, megállapítja, hogy 65 részvényes 268 szavazat képviselőben jelent meg a jegyzőkönyv vezetésére Bánfi Sándor cégvezető titkárt és annak hitelesítésére Reichert Károlyt és Maresch Gyulát kérte fel, majd felkérte Stein Zsigmond cégvezető titkárt, hogy olvassa fel az igazgatóság jelentését, mely többek közt beszámol arról, hogy az intézet az állam által kibocsátott hadi kölcsön kötvények elhelyezésénél, mint hivatalos aláírási hely határozott készséggel működött közre és az eddig aláírásra került öt hadikölcsönből ügyfelei által 5.698.550 korona jegyeztetett, az intézet pedig 1.700.000 koronát jegyzett, tehát összesen 7.398.550 korona n. é. hadi kölcsön kötvényt helyezett el.

Hadi és közcélokra az elmúlt évben is nagyobb összegeket adakozott a takarékpénztár, valamint a hadbavonult tisztviselőknek illetményeiket és az itthon lévő tisztviselőknek — kik fáradhatatlan szorgalommal és odaadással végzik teendőiket — a már elviselhetetlenné váló drágaság miatt, fizetési pótlékot folyósított.

Az igazgatóság jelentése szerint a mérleg jövedelmi egyenlege 732.119 korona 11 fillér, az alapszabályok 187. §-a értelmében levonandó: a) 5% a tartalékalap számlának 36.605 korona, b) 2% a nyugdíjalapnak 14.642 korona, c) 10% az igazgatóság jutaléka 73.211 korona 91 fillér, ebből az igazgatóságnak 62.758 korona, a nyugdíjalapnak 10.458 korona, d) 2% a vezérigazgatónak 14.642 korona, e) 2% a tisztviselőknek 14.642 korona, a felügyelő-bizottságnak 7.500 korona, összesen 161.245 korona, marad, 570.874 korona, az 1915. évi nyereség áthozat 21.287 korona, a közgyűlés rendelkezésére álló összeg: 592.161 korona. Ebből a 160 korona n. é. részvények 29. számú 1916. évi szelvényeinek 12 koronával és a 800 korona n. é. részvények ugyanilyen számú és évi szelvényeinek 60 koronával 1917. évi február hó 3-tól kezdve az intézet pénztáránál való beváltására 540.000 kor., közcélokra 10.000 korona fordították, a maradvány 42.161 korona pedig az 1917. évi nyereség és veszteség számlára vezetettik elő. Az igazgatóság a fentebb kimutatott jutalékból, két igazgatósági tag jutalékának megfelelő összegnek 10.458 korona 84 fillér a nyugdíjalap számla javára leendő átkönyvelését rendelte el, illetve ezen összegről ezen alap javára lemondott.

A felügyelő bizottsági jelentés felolvasása után Reichert Károly szólalt fel. A legnagyobb fokú elismerés ösztönzi — mondotta — amikor az intézet működését méltatja. Örömmel állapítja meg, hogy a mérleg egy újabb és igen komoly fejlődést jelent az intézet életében. Azért van ez, mert az intézet vezetősége körültekintéssel és hálás elismeréssel méltó agilitással felel meg kötelességének. Részvényestársai nevében kijelenti, hogy a legnagyobb bizalommal van a jövő fejlődése iránt és indítványozza, hogy mondjon a közgyűlés ezért a kiváló eredményért jegyzőkönyvi köszönetet az intézet kiváló vezérigazgatójának, Natland Bernátnak, az igazgatóság tagjainak és a tisztviselői karnak és meglepődésének azzal is adjon kifejezést, hogy az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot, melyeknek mandátuma lejárt, újból egyhangulag válassza meg.

Ez meg is történt és az elnök ezután határozatilag kimondta, hogy a közgyűlés a szokásos felmentvényt megadta, az igazgatóságot és a felügyelő-bizottságot újabb három esztendőre megválasztotta. A részvényesek bizalmáért a takarékpénztár vezetősége nevében köszönetet mondott.

Végül a bíráló választmányt választotta meg a közgyűlés és a választmány új tagjai lettek a következők: Balogh Dávid, Barta Samu, Brasch József, Färber Lajos, Fülöp Lajos (Pécska), Kaufmann Lajos, Krausz Gyula dr., Lakatos Ottó dr., Mairovitz Adolf dr., Schäffer Richárd és Wittmann János.

A választás után a közgyűlés véget ért. Jelen voltak Keresztes Gyula dr. elnök, Vásárhelyi Dezső, Szathmáry Mihály, Natland Bernát vezérigazgató, Varjassy Lajos dr., Winkler József, Löbl Gyula, Unger Ferenc bankfőnök, Grób Jenő bankfőnök helyettes, Pánzes Akos, Weil József, ifj. Keresztes Gyula dr., Mihálik Béla, Hacker Mór, Bruckner Géza, Singer Izrael, Arnstein Gusztáv, Steiner Vilmos, Reichert Károly, Réthy Viktor, Koszka Emil, Embey Iván, Issekutz László dr., Hoffmann Antal, Münz Márton, Freud Fülöp, Radó Gyula, Darányi János, Uray József, Landauer Simon, Reinhart Gyula, Schill József, Holländer Miksa, Tüdös Béla, Szánthó Gyula, Kohn József, Menezser Jakab, Kárpáti János, Vörös László dr., Martos János, Riesz Mátyás, Erdélyi Pál, Kaufmann Lajos, Zerkovitz Rezső, Tötössy Géza dr., Gruber Hugó, Farkas Ábrahám, Stein Zsigmond, Bánfi Sándor, Ráskai Miksa, Taraba Tivadar, Wadovszky Gusztáv, Robitzek Samu, Réthfalvy Gyula, Kovács György, Maresch Gyula, Neman Hermann, Rosentfeld Hermann, Parocz Gyula dr., Aknay Audo, Kálnán Ferenc dr., Hönig Frigyes.

Az Ujaradi Takarékpénztár elmúlt éve.

Az ujaradi takarékpénztár pénteken, február 2-án, délelőtt 10 órakor tartotta meg saját helyiségében 47. évi rendes közgyűlését, amelyen a vezetőség a részvényeseknek az elmúlt üzletév eredményéről számolt be. A közgyűlést Netter Márton igazgató nyitotta meg, aki a részvényeseket üdvözölte és megállapította, hogy a megjelent 32 részvényes 321 részvényt tett le 168 szavazattal, amellyel a közgyűlés határozatképes.

A közgyűlést vezető Netter Márton igazgató a jegyzőkönyv vezetésére Hemmen János dr. intézeti ügyész, hitelesítésére pedig Weil Károly és Hans József részvényeseket kérte fel. Ezután felolvasták az igazgatóság és a felügyelőbizottság évi jelentését és a nyereség felosztására vonatkozó indítványt. A közgyűlés egyhangulag hozzájárult a 129.848 korona tiszta nyereségnek a javaslat szerinti felosztásához, s így a tartalékalaphoz 39974 korona, a többi alaphoz 13240 korona csatolandó, az 1250 darab részvény osztalékára, (a 80 korona) 37500 koronát, az igazgatóság felügyelőbizottság és tisztviselők jutalékára 14184 koronát, jótékony- és közhasznú célokra 3856 koronát szavaztak meg s a megmaradó 21124 korona a jövő évi veszteség-nyereség számlára vitessék át.

A jelentés szerint a nagy pénzbőség folytán tömeges kölcsönvisszafizetések voltak, új kölcsönöket ellenben csak szórányosan vettek fel s így valamennyi üzletágnak apadnia kellett, kivéve a takarékpénztárt, mely — mint a legjobb intézetnél — ismét erősen gyarapodott, dacára annak, hogy az intézetnél hadikölcsönre jegyzett összesen 2.600.000 korona legnagyobb részét a betétekből mindjárt folyósították. Sa-

ját számlára 700.000 korona névértékű hadikölcsönre jegyeztek összesen, mellyel az intézet értékpapírállaga egy millió koronára emelkedett.

Ezután a részvényesek nevében Kehrér Károly királyi tanfelügyelő szólalt fel, aki a háboru okozta nehézségek dacára is szépnek mondható üzleti eredményért meglepődését fejezte ki; az igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és a tisztviselőknek munkakódásukért köszönetet mondott s végül javaslatára a közgyűlés a felmentvényt egyhangulag megadta.

A közgyűlésen jelen volt: Berthe Béla, Demel Hugó, Fock Antal, Friedrich Simon, Haus József, Ifj. Hartmann Adám, Hartmann József, Hartmann Lipót, Hemmen János dr., Herold Antal, Hesz Antal, Hesz György, Hohn József, Holz Antal dr., Kehrér Károly, Klug Boldizsár, Klug Lőrinc, Lászlóffy István, Morath János, Netter Márton, Philipp Ferenc, Philipp János, Czeyda-Pommersheim János, Smolensky Antal, Teichert János, Theis Miklós, Wagner Nándor, Weininger Boldizsár, Weil Károly, Weisz Adolf, Zimmer József és Zirczer Antal.

Szerszámmal és anyaggal látják el az erdélyi iparosokat.

(Leirat Aradra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A kormány végre komolyan hozzá akar látni az erdélyi menekült iparosok talpraállításához. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett az aradi, brassói, kolozsvári, marosvásárhelyi, temesvári kereskedelmi és iparkamarához. A miniszteri leirat részletes leírását adja a menekült kisiparosok segélyakciójának. A főszolgabírók e hó 15-ig össze fogják irni a tűzhelyüktől elmenekült kisiparosokat és az egész anyagot átadják az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknak, amelyek e hó 25-ig szakjavaslatot felterjesztik az összegyűjtött adathalmazt a kereskedelmi miniszterhez. Az így összegyűjtött anyagot az e célra összeállítandó mozgó végrehajtó bizottságnak adja ki a miniszter azzal, hogy az elkerülhetetlen szükségesség mértékéig megállapítandó szerszám és anyagkészleteket lehetőleg előre biztosítsa és a helyszínén szerzendő meggyőződéséhez képest is megfelelően ossza szét. Ennek a bizottságnak a kereskedelmi tárca terhére megfelelő fedezetet fog rendelkezésére bocsátani a miniszter.

A bizottság elnöki teendőinek ellátására az erdélyrészi visszatelepítő bizottság elnökét, Koós Mihály miniszteri tanácsost, a bizottság tagjait és az elnök állandó helyetteséül Bernády Györgyöt, a székelyföldi iparfejlesztési miniszteri biztost és Marosvásárhely város főispánját, továbbá Thék Endre udvari tanácsost, az ipartestületek országos szövetségének elnökét nevezték ki, míg negyedik tagul a kereskedelmi miniszterium részéről egy műszaki képzettségű tagot fognak később kirendelni. Ehhez az állandó végrehajtó bizottsághoz tagokul csatlakoznak a saját hatóságaik területén az illető törvényhatóságok alispánjai, illetve polgármesterei, végül az illetékes kereskedelmi és iparkamarának kiküldendő képviselője. Az említett végrehajtó-bizottság elnökének vagy helyettesének felhívására úgy a kolozsvári ipari felügyelőség, mint a szóban forgó területen működő kerületi iparfelügyelők (az aradi is) és állami iparoktatási intézetek közreműködni tartoznak.

Rihallgatások a királynál. Bécsből jelentik: Otelsége ma Badenben Czernin Ottokár gróf külügyminisztert magánkihallgatáson fogadta.

Anglia tengeri offenzívával válaszol.

(Csökkentett hus és kenyér adagok.)

(Saját tudósítók teleteljesítése.)

Berlin. Az Anglia körül zárt tengerrészen kettős módosítást tettek: az 52 fok 30 perc északi szélességtől a 4 fok keleti hosszúságig és az 56 fok északi szélességtől a 4 fok keleti hosszúságig, keresztül az 56 fok északi szélességtől a 4 fok 56 perc keleti hosszúságig a zárlatot feloldották.

Bécs. Napok fognak eltelni addig, amíg a szigorú buvárhajó harc kifejlődéséről, első következményéről, hajók elsüllyedéséről híradást fogunk kapni. Ugyanis ennyi időbe telik, amíg a tengeralattjáró hajók bázisairól rendeltetési helyükre érkeznek. Ezenkívül 5 napi haladékot adtak a semleges hajóknak, hogy kikötőikbe futhassanak. A torpedók szikratávíraton nem fognak jelzéseket küldeni, mert a jelzéseket ellenséges hajók felfoghatják és rájöhetnek, hogy a tengeralattjárók mely helyekre tartanak.

Hivatalosan jelentik Londonból: A németek részéről bejelentett tengeralatti háború, valamint az entente hatalmak részéről már Rómában elhatározott közös tengeri offenzíva részleteinek megbeszélésére Londonban az admirális palotájában döntő konferencia volt, melyen minden elvi és taktikai kérdésben az összes akciókat úgy általánosságban, mint a részletekben a legteljesebb egyöntetűség mellett elhatározták. A megállapodásokat a kormányok megbízásából a konferencián résztvevők írták alá. Ezek a következők voltak: Franciaország részéről Lassave admirális, tengerészeti miniszter, Debout, Pateau, Deliehande admirálisok és Jolly államtitkár, Olaszország részéről Corei admirális, tengerészeti miniszter, Barsola ellentengernagy, Villarey londoni tengerészeti attasé, Anglia részéről Lloyd George miniszterelnök, Charson tengerészeti miniszter. A tanácskozáson részt vettek a három állam tengerészeti szakértői és Anglia összes admirálisai. Oroszország mindenben csatlakozását jelentette be, aktív szerepe azonban a tengeri offenzívában nem lesz.

Charson angol tengerészeti miniszter kijelentette: hiába titkolná el, hogy a német tengeralattjáró harc veszedelmet jelent a szövetségesek számára. A komoly nehézségeket azonban az angol admirálisok éjnapot egyetevő, megfeszített munkával igyekeznek legyőzni.

Az angol élelmezési diktátor plakátokon hívta fel a lakosságot az élelmiszer fogyasztás korlátozására. Kéri, hogy hetenként és fejenként 4 font kenyeret, 2 és fél font húst, háromnegyed font cukrot fogyasszanak, mert különben kénytelen lesz a lakosság részére heti 1 font kenyérben és fél font husban megszabni a fogyasztást.

Hivatalos körökben azt hiszik, hogy az új tengeralattjáró hadjárat nem fogja a helyzetet jelentékenyen megváltoztatni. A német tenye-

getés csak annyiban változtat a helyzeten, hogy felnyitja a semlegesek szemét és láthatják, hogy ez a harcmodor új helyzetet teremt számukra.

A Daily Telegraph írja: Szövetségeseinknek nincs kétségük aziránt, hogy miképpen kell cselekedniük. Anglia még jobban meg fogja erősíteni a blokádot és semmi áldozattól nem riad vissza, hogy a tengerei kalózekat megsemmisítse. Elmúlt az a pillanat, hogy a semlegesek a helyzetről tanácskozzanak. Eleget tettünk eddig is, hogy megóvjuk őket a háború veszedelmétől. Németország azt követeli, hogy az egész világ engedelmessédjék parancsainak és aki nem engedelmessédjik, azt letiprassal fenyegeti az „Übermensch”.

A Graphic írja: Csak a hínárba szorult vadállat merészei azt megkísérelni, hogy ilyen durva módon kihívja a művelt világot.

A Daily Chronicle kifejti, hogy a tengeralattjárók legyőzése olyan probléma, amely mindennél fontosabb Anglia számára.

A francia sajtó a német buvárhajóharcot bejelentő jegyzékkel foglalkozva mindenteljes fenyegetéssel fordul a jegyzék ellen és azt elvetemült német merényletnek minősíti. A lapok azt írják, hogy a németek összes eddigi gázságait felülmulja ez a cselekedet. A lapok Wilson belátására és energiájára apellálnak, hogy megakadályozza ezt az újabb gázságot, amely a világot fenyegeti.

A Daily Chronicle nyitán kimondja, hogy Amerika magatartásától függ az európai semleges államok magatartása is.

A Morning Post szerint Németországnak nincs mit félnie az amerikai flottától és hadseregtől. Két eset jöhet számításba. Vagy sikerül Németországnak Angliát elzárni, akkor megnyerje a háborút s akkor ignorálhatja a semlegeseket, vagy pedig kudarccal végződik a kísérlet s akkor a hadihelyzetben nem változtat semmit, de Németország leveretése annál biztosabb lesz.

Spanyolország tiltakozik a blokáddal ellen.

— Saját tudósítók teleteljesítése. —

Alfonz spanyol király éjjelkor hosszas tanácskozást folytatott az amerikai nagykövettel. Spanyolország hivatalos körök a helyzetet igen komolyan tartják.

A külügyminiszter az éj folyamán hosszas tanácskozásokat folytatott az amerikai nagykövettel. Spanyolország hivatalos körök a helyzetet igen veszedelmesnek tartják.

A minisztertanács elhatározta, hogy tiltakozni fog a blokáddal ellen. Minden elsüllyesztett spanyol hajó ügyét meg fogják vizsgálni és kártérítést fognak követelni. Amíg az Egyesült-Államok és a többi semleges államok álláspontját nem ismerik, addig a spanyol kormány nem válaszol a német jegyzékre. Az amerikai nagykövet hosszasan tárgyalt a spanyol külügyminiszterrel.

Romanonez miniszterelnök a német nagykövetnek kijelentette, hogy

Spanyolország egyelőre nem válaszol a német jegyzékre, hanem bevárja a többi semlegesek határozatát. Romanonez felvilágosítást kért a jegyzék több pontjára vonatkozólag. A szenátusban a hadügyminiszter kijelentette, hogy a hadifőlszerelések állítását teljes erővel folytatják.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* A farkas. (Molnár Ferenc színműve az Urániában.) Fokozott érdeklődés kíséri most „A farkas” előadásait, mert ez a mozgó kép egyike a legjobb magyar filmeknek, amelyek eddig bemutatásra kerültek. A Molnár Ferenc ötletéből készült filmet telt házak nézik végig és gyönyörködnek az író zsenijében, amelyet nagyszerűen tükrözött vissza a nagyszerűen rendezett pompásan kiállított film. A mozgóképre áthelyezett „Farkas” máris előidézte azt a lázas érdeklődést, mint volt a Magyar Színház emlékeztető előadásain. Az akkori előadásnak is az volt a fénypontja, hogy Gombaszögi Frida asszony játszotta a főszerepet, a nagyszerű darabnak hatását hatalmasan fokozta a művész pompás alakítása. Az utolsó évek színházi eseményeinek legjelentősebbike volt a Farkas, éppen Gombaszögi Frida alakítása révén. A filmen is Gombaszögi játsza a női főszerepet. A „Farkas” Vilmája itt is pompás, élhető és illuziót keltő. Először jelenik meg filmen a „Farkasban” Gombaszögi Frida, de ez az első szereplése a különleges játékos igénylő vásznon nagyszerű. A külföldi moztárok alakításaira emlékeztet játéka, annyira kifejező és beszédes. A nagy siker ami a Farkast fogadta, és kíséri, egyformán szólunk úgy a művésznőnek, akinek kecses mozdulatai, beszédes szemjátéka, kifejező mimikája most már az öröklet számára is megörökítődött.

* A könnyelmű asszony — az Apollóban. A magyar filmgyártás legújabb produktumát, „A könnyelmű asszony”-t mutatta be az Apollószínház. A mai társadalmi élet hazug világát tárja elénk ez a kép reálisztikus igaz valóságában. A feleség nem elégszik meg a szerető férfi becsületes keresetével, nagyravágyásai könnyelmű adósságokba kergetik. A férj nem tud ellentámasztani, feleségének minden szeszélyét teljesíti, ha kell a bűn árán is. A börtön hideg falai lépik szeméről a halyogot és már csak egy kívánsága van, hogy új életet kezdve, gyermekének szentelhesse életét. A darab szereplői egytől-egyig jeles magyar színművészek, kik a magyar filmjatszásban is tökéletes művészi alakítást nyújtanak. Lakatos Edith két szerepet kreál. Előbb mint 6 éves gyermeket látjuk, azután mint 16 éves leányt. Mindkét szerepében bájos és közvetlen. A kiváló magyar képet még vasárnap mutatja be az Apollószínház.

* Franceska Bertini az Erzsébet-mozgósínházban. Ma mutatja be a színház Franceska Bertini egyik sikerült képét, amelyben alkalma van a művésznőnek ragyogtatni tehetségét és szépségét. Ez a nagyszerű film, mely e páratlan művész eddigi sikerének koronája, mindenben művészi és csodás. Egy szerelmes leány szerepét alakítja a művész, kitől a szerepét távol tartja s így a szép nő élete nem egyéb szenvedésnél és keserűségnél, míg végre a sok csalódás után felvirrad számára is az öröm és boldogság hajnala. Legközelebb esütörtökön közkívánatra a *Rezarvista kadett*.

* Nick Fantom detektív-dráma az Apollóban. Most jelent meg a filmgyártás legújabb Nick Fantom-film. A törösvári börtön a csúcs ennek a módielett izgalmas detektív-drámának, amelyben Nick Fantom professzortól megkapóan érdekfeszítő nyomozást látunk.

Wilson nem szakít Németországgal.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Az Associated Press munkatársának Lansing külügyi államtitkár kijelentette, hogy semmiféle irányban nyilatkozatot nem adhat. Roosevelt kijelentette, hogyha a német tengeralattjáró naszádok miatt csak egy amerikai polgár élete is veszélybe kerül, akkor Wilsonnak haladéktalan kötelessége, hogy lefoglalja az amerikai kikötőkben lévő német hajókat.

A Newyork Post szerint Wilson elvan tökélyre a háborúra, de a háboru még elkerülhető, ha Wilson erkölcsi erejével tudja szorítani Németországot szándékának megmásmítására. A kongresszus tagjainak általános véleménye az, hogy meg kell várni a fejleményeket. Általában a várakozás álláspontjára helyezkednek, de a kongresszus kész, hogy kövesse Wilson minden elhatározásában.

Daniel amerikai tengerészeti miniszter a következő nyilatkozatot tette:

— Ebben a komoly órában egész Amerika a Fehér Háztól vár utmutatásra. Ha Wilson úgy látja, hogy a béke nem tartható fenn becsületesen, akkor minden amerikai állampolgár támogatni fogja Wilson, ha megszakítja a diplomáciai viszonyt Németországgal. De ha az elnök más lépést követel tőlünk, mi arra is készek vagyunk.

A Daily Telegraph jelenti: Általános vélemény az, hogy Wilson nem fogja a dolgot elcsúsztatni. A nép alaphangulata, hogy a háborút, amennyire lehet, kerülni kell és tengerészeti köröknek az a meggyőződése, hogy Németország ama kísérlete, hogy Angliát a világtól elzárja, kudarcot fog vallani.

A Daily Telegraph jelenti Newyorkból: Bizonytalan, sőt nem is lehet remélni, hogy Amerika a diplomáciai szakítás terére lépjen. A Fehér Ház, ahol máskor az érdeklődésnek mindig tág teret adtak, most mély hallgatásba merült. Valószínű, hogy Wilson jegyzéket küldött volna Németországnak és hogy a jegyzékben huszonegy érai határidőt adott volna válaszára. Valószínű az is, hogy Bernsdorff amerikai német nagykövetnek kiadták utlevelét. Wilson nem fog sietni. Az elnök ugyanarra az álláspontra helyezkedik, mint az amerikai nép zöme, hogy a háboru európai háboru és nem Amerika ügye.

A Wolff-ügynökség jelenti szikratávírral: A washingtoni lapok részletesen foglalkoznak a felfegyverzett kereskedelmi hajók kérdésével, amely igen kényes. Az Evening Post szerint Wilson nyilatkozatot tett, amely szerint a felfegyverzett kereskedelmi hajók kérdése őt is igen foglalkoztatja, de semmiéle hivatalos nyilatkozat a hadviselő felekhez nem várható, amíg a kérdés aktuálisan nem válik, amíg tehát különös eset nem áll elő.

A Daily Telegraph Newyorkból a következő hírt közli: Tarnowsky Ádám gróf osztrák-magyar nagykövet, aki néhány nappal ezelőtt érkezett ide, rendkívül meglepődött a tengeralattjáró harcban beállott új fordulattól és kijelentette, hogy az egész akeióról elutazásakor még semmit sem hallott. Németország szerinte a háborút hajlandó volt befejezni. Nem tudja, hogy milyen feltételekkel, de benyomása az volt, hogy Németország az emberiség számára kész volt áldásos feltételeket elfogadni. Ezt a hírt legalább is furaának és hihetetlennek mondják maguk az amerikai lapok is.

A Hears entente-barát sajtó írja, hogy Németországnak be kell látnia, hogy újabb jegyzéke olyan lépés, amely magát Németországot sújtja és amelyet nem lehet jóvátenni semmiféle román, vagy balkáni győzelemmel. Ha Wilson végzete, hogy a becsület után csak kivont karddal mehet előre, akkor mindnyájan hiven követni fogjuk. Két dologban megegyeznek a vélemények. Az egyik az, hogy Németország elhatározását nem lehet védeni, a másik az, hogy a német jegyzéket kétségbeesés szülte és célja az, hogy az angol blokád ellen a praktikus hadviselés álláspontját igazolja.

A Corriere della Sera jelenti, hogy az amerikai kormány elhatározta, hogy amerikai polgároknak nem ad Európába szóló utlevelét.

Bécsből jelentik: Ideérkezett hírek szerint a newyorki tőzsdén esütörtökön, mikor köztudomásúvá lett a német jegyzék tartalma, izgalmas jelenetek játszódtak le. A részvények tiz-husz százalékkal estek. Tegnap a hangulat nyugotabb volt.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután fél négy órakor, mérsékelt helyárrakkal: Szibil, operett.

Este fél nyolc órakor rendes helyárrakkal: Kacsóh Pongrác kitűnő operettje: János vitéz. Héttón: Csillagok bolondja, operett.

Kedden: Tiszt urak a záróban, operett-repriz.

Szerdán: Molnár Aranka, a Vigszínház művésznőjének vendégfelléptével: A hivatalnok leány, Ujdonság először.

Esütörtökön: Molnár Aranka vendégfelléptével: A hivatalnok leány.

Pénteken: Molnár Aranka vendégfelléptével: Náni, vagy a glogováci svabok.

Szombaton délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal: Kjusági és népies előadás: Csokoládé katoná.

Este fél nyolc órakor, rendes helyárrakkal: Négy a kis leány, operett. Ujdonság először.

* Kacsóh Pongrác előadása. Vasárnap délután öt órakor Kacsóh Pongrác dr. budapesti főigazgató, a „János vitéz” című országos sikerű dalmű hírneves szerzője fog előadást tartani a kulturpalotában a „háborus zené”-ről. Kacsóh, aki évek óta foglalkozik a magyar zene fejlődésének történetével s lelkiismeretes gondnal tanulmányozta a hatásokat, melyek e fejlődést előmozdították: előadásának illusztrálására, zongorán is be fogja mutatni, hogy a háboru idegrázó hullámai mennyiben érintették a magyar zenét. Kétségtelenül nagyszerű lesz e „Kölcsey-délután” nemcsak az előadó országosan ismert személyisége miatt, hanem annál az értékes anyagnál fogva is, mely joggal érdekelhet minden művészet kedvelő lelket. A magyar zenének illusztris művelőjét az előadás megkezdése előtt volt tanítványai szónoklattal fogják üdvözölni, aradi tisztelői pedig este a Fehér Keresztben a fehér asztalnál gyűlnek össze a tiszteletére.

* Dr. Kacsóh Pongrácnak a Kölcsey-Egyesületben tartandó vasárnapi felolvasása iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik; itteni volt tanítványai csoportosan fognak a mester előtt tisztelegni, ki a felolvasás után a városi páholyból fogja meghaligatni az ez alkalomra előadásra kerülő „János vitéz”. Este fél 9 órakor a mester itteni tisztelői vacsorára gyűlnek össze a Fehér-Kereszt télikertjében. A

felolvasásra nem tagok az előadás kezdete előtt a pénztárnál válthatnak 1 koronás belépőjegyeket.

* Aradi művész rajzos könyve. Kolozsváron megjelent egy könyv, Szigethy István aradi származású fiatal festőművész műve, amely csupa művészi finomságu exlibriseket tartalmaz és mint ilyen, a magyar könyvpiacra a legelső. Kvalitásaira nézve azonban Szigethy István rajzos könyve még a rendkívül fejlett német grafikai művészetet is klasszissal felülmúlja. A rajzok soha nem tévesztik el szem elől az ábrázoló-művészetek legfőbb célját: a dekorativitást, mégis majdnem mindegyikük szimbolikus és kifejező. Szigethy István rajzos könyvének ára három korona. Aradon kapható a Kerpel-féle könyvkereskedésben.

* Amerika népe és a háboru. Bódy-Schwimmer Rózsa, a magyarországi feministák lelkes vezérnője, előkelő és nagyszámu közönség előtt tartott ma délután érdekes előadást a kulturpalota nagytermében. A nőjogok buzgó apostola arról a három amerikai körutról beszélt, amelyet a béke érdekében fáradhatatlan agilitással folytatott és rendkívül közvetlen, megnyerő modorban számolt be amerikai tartózkodásáról, Wilson elnökkel folytatott megbeszéléseiről, Ford milliárdos békeakciójáról. Előszlatta azt a tévhitet, mintha az Egyesült Államok népe örülne a háborunak. A municiógyárosok tucatnyi csoportjával szemben áll az egész nép egyeteme, amely irtózik a háborútól és száz meg száz népgyűlésen sürgeti a békét. Kedves, megnató epizódokat mondott el a kiváló előadónő az amerikai magyarokról is. Előadása végén lelkes szeretettel tapsolta meg halás és megértő közönsége.

* Jótékonycélu előadás. A szociális missziótársulat tegnap, pénteken délután jótékony célra műsoros délutánt rendezett a kulturpalota nagytermében. A helyiséget színültig megtöltő előkelő közönség nagy élvezettel hallgatta végig a nívós műsort, amelyet felolvasás, szavaltat, ének, zenés quintett, női tornászcsapat és végül műkedvelő unióányok által előadott vígjáték tett változatossá és érdekessé. Az előadás jótékony célra tekintélyes összeget jövedelmezett.

* Az Aradi Eset legújabb száma Strohofer Lajos örmagynak, a hősi halált halt harminchármas törzstisztnak fényképét hozza a címlapon. Csupa érdekes aktuálisok tartják a népszerű hetilapot, amely B. Szabó Józsefnek, az aradi színház volt kitűnő énekes bonvivánjának is közli az arcképét. A színház és mozik egész heti műsora, színlapjai, a színdarabok rövid leírása is olvasható az Aradi Esetben, amelynek előfizetési ára negyedévre 3 korona 60 fillér.

* A színház hírel. A jövő hét érdekességei. A jövő héten nem csak a minden heti ujdonság színre hozatala, hanem vendégszerelés és egy repriz is élénkíti a műsort. Az ujdonság Ráskai Ferenc kitűnő vígjátéka, a Hivatalnok leány. A főszerepben lép fel vendégként Molnár Aranka, a Vigszínház művésznője. Az operett repriz Tiszt urak a záróban. Egy estén a Náni is szerepel a műsoron és ugyancsak Molnár Aranka vendégfelléptével. — János vitéz a szerző jelentésében. Vasárnap este Kacsóh Pongrác hírneves zeneszerző kiváló operettjét, a János vitézt eleveníti fel a társulat, melynek előadásán a szerző is jelen lesz.

* Kölcseknönyvtár. Ujdonságok Kerpelnél.

Lloyd George munkaspárti merényöl. Rotterdamból jelentik. Lloyd George elleni állítólagos merénylet dolgában újabb kilenc embert tartóztattak le. Ezek közül ötven a munkaspárthoz tartoznak.

Áprilisban elfogy az entente minden gabonája

(Mi lesz a következménye az új buvárhajó harenak?)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Weichs báró dr. udvari tanácsos, a Hamburg—Amerika vonal európai főképviseleje a következő szenzációs nyilatkozatot tette a kiélesedett buvárhajóharc várható eredményeiről.

— Az új buvárhajóharc eredményét az a döntő körülmény határozza meg, hogy az entente országaiban gabonaszükség van. Az ellenséges angol és oroszországi forrásból eredő számítások szerint a világ gabonakészlete 1916. december 1-én a következő volt: Argentiniában 330 ezer, Ausztráliában 3 millió 620 ezer, Indiában 850 ezer, Északamerikában 2 millió 900 ezer, Afrikában 330 ezer, összesen tehát 8 millió tonna.

— Ezzel szemben az entente a következő készletekkel rendelkezik:

A szaksajtó adatai szerint 1916. december 1-én Angliában hazai és behozott buza és búzaliszt egy millió négyszázötvenezer tonna volt, az 1915. december 1-én készletben volt egy millió hatszázötvenezer tonnával szemben. Angliában a békeben hetenként száznegyvenezer tonna gabonát használt el, tehát 1916. december 1-én már csak száz napra való készlete volt, feltéve, hogy a heti készlet rendszeresen beszerezhető és hogy a tartalékokhoz magukhoz nem kell hozzányulni. Ez az eset azonban nem történt meg, sőt ellenkezőleg a heti behozatal a múlt év szeptember 1-étől — tehát a gabonaeév kezdetétől — december 1-éig csak százezer tonna volt és így sohasem érte el a békeidő száznegyvenezer heti tonnáját.

— Anglia 1916. december 1-étől, 1917. augusztus 31-éig, tehát a gabonaeév harminckilenc hetén keresztül, négy és fél millió tonna behozatalra van utalva, amint azt a szaksajtó kiszámítja. Emellett a tény mellett nem veszik tekintetbe a rossz aratást és hogy december 1-én a készlet tíz százalékkal kisebb volt.

— A világon szétszórtan készletben lévő 8 millió tonna gabonából 1916. december 1-étől 1917. augusztus végéig Olaszország két millió tonnára, Franciaország két egész háromtized millió tonnára, a semlegesek 3.2 millió tonnára, összesen tehát 7 és fél millió tonnára számítanak. Ha ehhez hozzászámítjuk Anglia hét és fél millió tonna gabonaszükségletét, akkor az összes szükséglet tizenkét millió tonna, amivel szemben az egész világ gabonatermő országaiban összesen csak nyolc millió tonna gabona található, tehát egy

négy millió tonnás számtani deficit mutatkozik.

— A világ gabonaszükséglete tehát számszerűleg csak kétharmad részéig van fedezve és a rendelkezésre álló készletek távol vannak a fogyasztó országoktól.

Arról hallgat az angol szaksajtó, hogy a szállító eszközök szűkös volta és a buvárhajók által teremtett veszedelem következtében miként viszik be ezt a fogyasztók közé.

— Ezenkívül szem előtt kell tartani még azt is, hogy ebben a nyolc millió tonna gabonában bennfoglaltatik az a három és fél millió

tonna is, amely Ausztráliában van. Hogy Anglia mennyire épen ezzel a tömeggel számol és hogy neki épen ezzel kell számolnia, az kitűnik abból is, hogy az angol szaksajtó jelentése szerint az angol kormány Ausztráliában három millió tonna búzát vásárolt. Mellékesen megjegyzem, hogy ez a világon a legnagyobb gabonavásárlás, ami eddig történt, mert fuvarral és biztosítással együtt egy millió márkánál többre rug. Azonban ennek az ausztráliai búzáknak a sorsa valami különös. Előbbi években Ausztráliában legfeljebb egy és fél millió tonnát tudtak behajózni egy egész év alatt, míg most három millió tonnát akarnak néhány hónap alatt hajókba rakni. Véleményem szerint ez lesz az entente gabonaellátásának leggyöngébb pontja, mert Ausztráliában sem a technikai berendezés, sem pedig a meglévő teherszállító hajók nem teszik lehetővé, hogy akár csak egy részét is berakják a normális békemennyiségnek.

— A legnagyobb biztonsággal feltehető tehát, hogy a valóságban nem nyok, hanem legfeljebb hat millió tonna gabona áll rendelkezésre tizenkét millió tonna feltétlen szükségességgel szemben. Ez más szóval azt jelenti, hogy 1916. december 1-jétől 1917. szeptember elsejéig terjedő időnek csak a fele részében tudja magát ellátni az entente kenyérrel, míg a fele rész időben, azaz április végén — feltéve, hogy a most fennálló viszonyok ilyenek maradnak továbbra is — nem lesz már kenyérük.

— Minthogy azonban február elsején megszűnt a tengerelattjáró harc minden korlátozása, gyökeres változás áll majd be a viszonyokban. Valószínű, hogy a tengerelattjárók a legközelebbi hetekben nagyszabású fognak aratni. Ha ez megtörténik, akkor igen gyors visszaesést figyelhetünk majd meg, mert a semleges államok hajósai több százszorosan emelkedő fuvar és biztosítás ellenére sem fogják megkockáztatni, hogy nyolevan százalék valószínűséggel elveszítsék életüket és vagyónukat. Ellenségeink hajótulajdonosai sem gondolkoznak másképp. Az most már mindegy, hogy elsüllyeszti-e ezeket a hajókat, vagy pedig azok nem mernek kimenni a tengerre. Az eredmény ugyanaz marad: Anglia és Olaszország el lesz vágva minden tengeri forgalomtól. Ennek következtében az 1917. szeptember 1-éig rendelkezésre álló hat millió tonna gabonából csak elenyésző csekély rész jut el ellenségeink országába és ezek ezért a birtokukban lévő és végtelenül szűkös készletekre lesznek korlátozva. Éhség és adagleszállítás ellenére is ezek a készletek legkésőbb

április hó folyamán teljesen elfognak.

— De nemcsak erre korlátozódik a kiélesedett buvárhajó harenak a hatása. Majdnem teljesen meg fog szünni a szénkivitel Angliából, Franciaországba és Olaszországba, ép úgy, amint megszűnik a bányafabevitel Angliába és a fémbevitel minden entente országba. Korlátozni kell minden üzemet, különösen pedig a hadiszükségletet ellátó üzemeket. Meg fog szünni a világítás és a fűtés és legkisebbre kell korlátozni a forgalmat. Nem tudják majd legyőzni a szállítási nehézségeket és nem tudnak majd szembeszállni az elementáris erővel kitérő népmozgalmakkal.

Kávéjegyek behozatala.

(A közélélmezési bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A közélélmezési bizottság ma délután négy órakor ülést tartott Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok, h. polgármester elnöklésével, amelyen Kintzig János főispán és Szacsvey Zsigmond, Arad közélélmezési biztosa is részt vettek. Az elnök jelentette, hogy a városi juhokra kitűzött árverésnek határnapja ma járt le, beérkezett két ajánlat 2 korona és 2 korona 20 filléres egységekkel. A bizottság az ajánlatokat nem találta elfogadhatóknak és a juhok levágatása, vagy katonai kórházak részére való eladása iránt fog előterjesztést tenni a tanácsnak.

A kávéközpont egynyolcad kg. kávéért kér megállapítani a lakosság részére fejenként és havonként. Ezzel szemben azonban csak 2450 kilogramm kávé utal ki, nagyobb mennyiséget sem most, sem pedig a jövőben nem szállíthat. 25 grammot ajánl fejenként és kéthetenként és a 2400 kilogramm mennyiségből ilyen alapon a megyét is kielégíteni kívánja. Mintán ez teljességgel lehetetlen, a közélélmezési bizottság 30 gramm kávéért állapít meg és csak Arad városának juttat. A kiosztás a hó 15-én kezdődik, kávéjegyek alapján.

A hatósági sütődét február 15-én feloszlatták. Szadics Károly, a sütőde mai vezetője, erdélyi menekült, kéri a sütődének részére való bérbeadását, kötelezi magát a kenyérnek mai áron való árusítására. A bizottság, a kérelmet teljesíti, fát métermázsankint 8 koronáért ad Szadicsnak, kint az erdőben.

A vadhus árának maximálisanál, a nyitra nézve a bizottság már nem tartja időszerűnek az intézkedést, amennyiben a szezon 12 nap múlva lejár. A vadsértés árát 4 korona 50 fillérben maximálják kilogrammonként. A Weitzer-féle waggonyár beadványban kérte, hogy a közélélmezési hivatal elnökének a hadfelszerelési üzemeknél alkalmazott munkások ellátására vonatkozó utasítása alapján, a waggonyarat a központilag kiutalt élelmiszereknél úgy részesítsék, mint a nagykereskedőket. A lisztellátáshoz hasonlóan egy ötödét kéri az élelmiszereknek. Továbbá kéri, hogy a város a waggonyár részére zsirt adjon át. A bizottság tekintettel arra, hogy a waggonyárnak módjában van zsirt máshonnan beszereznie és a városnak maximálisan másfél waggon egyelőre fölös zsirtja van, — a kérelmet nem találhatja teljesíthetőnek. A kiosztásoknál ellenben, úgy mint eddig, ezentul is mindig figyelembe fogják venni a waggonyár szükségleteit.

A városnak elfogyott a cukra. Január havában 8 waggon helyett csak 3 waggon érkezett a Cukorközponttól, tehát decemberben és januárban összesen 10 waggon. Az új cukorjegyeket február 15-én valamelyik iskolában fogják kiadni és pedig a tőlap bemutatása mellett. A közönség tehát az utolsó szelevény beváltásánál ne adja oda a tőlapját.

Burgonya Eperjesről 4 hét óta utban van hét waggon. A polgármester felhatalmazásával most a Marta-gyárnak egyik altiszteje utban van a szállítmány megkeresésére.

Az „ARADI KÖZLÖNY“

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és dohánytözsdeben is.

Egyes száma

Halló! Itt Wimphen Rudolf gróf!

(Zsirért mindent megtesz az ember.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Egy bécsi életbiztosító társaság vezérigazgatója tegnap egy szédelgési ügyben feljelentést tett Bécs belvárosának rendőrségénél s ezzel kapcsolatban a következő történetet mondotta el:

Január 30-ikán a társaság irodájában megcsendült a telefon: — Halló, itt Wimphen Rudolf gróf! Biztosítani akarom magamat. A társaság sziveskedjék február 1-én délelőtt 10 órára Steyr-be küldeni a „Hotel Steyrerhof”-ba, ahol lakom s ahol az üzletet megköthetik.

Január 30-án este utnak is indult egy hivatalnok, aki 31-én reggel megérkezett Stey-ba. Tüstént a Hotel Steyrerhofba ment s Wimphen Rudolf gróf után kérdezősködött. A portás jelentette, hogy a gróf csakugyan megrendelt egy szobát a szállodában s minden pillanatban várak. Nemsokára jött a szobaleány s tudatta, hogy a bécsi biztosító társaság hivatalnokát Linzből kéri. A hivatalnok sietett a telefonhoz: Halló, itt Ernest Sandt, Wimphen gróf társaság.

— Parancsotjon! — felelte a bécsi ur!

— Végtelenül sajnálom uraságodat, hogy Steyrbe utazott. A gróf ur 500,000 koronára óhajtja magát biztosítani, de közbejött akadályok miatt csak estére érkezhetsz meg. Ha azonban önnek sietős dolga van, sziveskedjék haladéktalanul Persenburg várába sietni, ahol vele előbb találkozhatik.

A hivatalnoknak természetesen kellemesebb volt, hogy mennél hamarabb megköthesse az üzletet, azt válaszolta a gróf titkárának, hogy azonnal Persenburgba utazik, amelyet a titkár jóváhagyó helyeslése kísért.

A hivatalnok a legközelebbi vonattal csakugyan Persenburgba utazott, hová este hét órakor érkezett meg. Rögtön a várhoz hajtatott s a gondnoknál Wimphen Rudolf gróf után érdeklődött. Legkinosabb meglepetésére értesült, hogy a vár nem a grófé, hanem a — német császáré s hogy Wimphen Rudolf gróftól még miat vendéget sem ismeri.

Hogy a gróf nevével valaki visszaélt, már bizonyosnak látszott a hivatalnok előtt, de e visszaélés célját még elgondolni sem tudta. Február elsején reggel azonnal visszatért Bécsbe. Itt értesült aztán arról, hogy miért hozták ezt az egész jövés-menési apparátust mozgásba. Mert midőn a hivatalnok megjelent a biztosító társaság irodájában, valósággal megrohanták azzal a kérdéssel:

— Hol van a zsír? mind elhozta-e a zsirt? és mennyit hozott?

Csodálkozva fogadta e kérdéseket a hivatalnok s csak akkor értette meg az egész dolgot, midőn tudtáraadták, hogy Bécsből való utazása után, midőn a hivatalnoknak a szédelgő számítása szerint már Steyrben kellett lennie, a biztosító társaság igazgatósága a következő sürgőnyt kapta a nevezett városból:

— „A biztosítás négyszázezer koronára megtörtént, holnap érkezem a gróffal. Mellesleg a gróf segítségével ezeröt száz kilogramm zsirt szereztem, hogy a társaság igazgatóságának tagjai között kiosszam. Express sürgőnyben azonnal kérek tizenháromezer koronást. A hatóság a zsír elvitelét megengedi”.

A sürgöny alatt ott volt a hivatalnok neve s a biztosító társaság természetesen azonnal elküldötte címére a „Hotel Steyrerhof”-ba a kért összeget, amelyet szintén természetes,

hogy a magát Wimphen grófnak nevező szédelgő zsebelt be. Hiszen a szédelgő csakis ezért csalta le Steyrbe a társaság hivatalnokát. Hogy aztán miért küldötte Perzenburgba: annak az a magyarázata, hogy Steyrben szabadon akart a sürgönyileg érkező pénzzel manipulálni. A szédelgő elfogatására mindent megtettek, de mindezeidig a rendőrség fáradozását eredmény nem koronázta.

Hollandia tengeri forgalma megszűnt.

— A halászhajók kimehetnek a tengerre. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Az auctori szikratáviró állomást tegnap a semlegesek rendelkezésére bocsájtották, hogy támogassák őket abban, hogy az uton levő hajókat utasításokkal láthassák el. A német hatóságok minden eszközzel azon fáradoznak, hogy a semlegeseket támogassák abban, hogy hajóikat Anglia körüli zárlat zónától visszatartsák.

Amsterdam. A Nieuwe an der Tag vezércikkben a következőket írja: Meggondolták-e az entente részéről, hogy mit jelent a macskát sarokba szorítani, különösen akkor, amikor nem is macskáról, hanem tigrisről van szó. Senki sem mondhatja meg előre, hogy milyen mértékben fogja tudni majd Németország programját végrehajtani. Katonai téren olyan nagy és páratlan dolgot produkált már Németország, hogy csak könnyű optimizmus nem lát a háboru új fázisában mást, mint ravasz fenyegetést. Akárhogy is áll a dolog, a semlegesek hinárba jutottak és azt az ententának köszönhetik.

A halászhajóknak megengedték, hogy kikötőikből kimehessenek. De nem szabad tovább menniök Thersellingnél és a parttól 20 mértföldnyire terjedő zónát nem hagyhatják el.

Az Allgemeen Handelsbladed írja: Az új német háborus rendszabály ellenkezik a nemzetközi joggal, ezt nem is kell bővebben fejtegetni, mert minden hajót szabad prédának nyilvánít a tengeren. Sokat beszélnek arról, hogy ez az intézkedés nem egyezik meg a joggal és okot szolgáltat arra, hogy csatlakozzunk Németország ellenségeihez. Az a kérdés, hogy háboru nélkül megvédhetjük-e függetlenségünket. Hírlik, hogy Németország csapatokat von össze határainkon és megerősítő munkákat végez. Ha ez a hír igaz, akkor Németország is tisztában van azzal, hogy miképpen kell kormányunknak a német intézkedésre válaszolni. Követelni kell a kormánytól, hogy a többi semleges állammal egyetértésben lépjen fel a legenergikusabban és tiltakozzon a messzemenő hadi intézkedések ellen. Minden, Amerika magatartásától függ. Amerikának korábbi jegyzékei és ultimátuma szerint háborut kellene üzenni Németországnak, azonban Amerika úgy látszik nem hajlandó a diplomáciai viszonyt megszakítani.

A Netherland hajóársaság igazgatósága közli, hogy az Indiában és Amerikában levő

hajói, melyeknek Hollandiába kellett volna visszatérni, helyükön maradnak. Hollandiából sem indítanak el hajókat. Az uton levő hajók dolgában a külügyminiszteriumban folytatnak tanácskozásokat.

A holland tengerészeti hivatal tegnap este a kikötőkben levő hajókat táviratilag és telefonon értesítette, hogy az elindulásról szóló tilalom még tart és azok a hajók, amelyek saját veszélyükre el akarnak indulni, csak a tengerészeti hivatal engedélyével indulhatnak el.

A Times írja: Hollandiát a szigorított buvárhajóharc kényes helyzetbe hozta. Az új háboru Hollandia kereskedelmét megbénítja és ama súlyos probléma elé állítja a népet, hogy döntsön a háboru és béke kérdésében. Amerikára irányítják most tekintetüket és amint Amerika határoz, aszerint fog dönteni a többi semleges állam is.

Koppenhága. A Ritzán ügynökség jelenti: A postagözösök teljes beszüntetése folytán a dán bankok elutasítják az angol, francia, olasz és amerikai csekkek beváltását.

Hajózási körökből származó hírek szerint Skagern és a norvég part között aknamezőt észleltek.

A lapok szerint a göteborgi gözösök nem indulhattak el Anglia felé. Göteborgban több ezer tengerész foglalkozás nélkül maradt és több ezer Angliába szülő postaszák gyülemlett össze.

EGYESULETI ÉLET.

(*) Az Aradi Polgári Jótékonyági Egyesület február 2-án tartotta 86. évi közgyűlését a vározháza tanácstermében, Kovács Vince kulturatanácsnok, egyesületi elnök elnökletével. Az egyesület 1916. évben 18,000 koronával többet fordított jótékonycélra. Nagy emberbaráti munkáját mégis úgy teljesíti, hogy soha semilyen formában nincsen terhére a nagyközönségnek. A közgyűlésen Kovács Vince megnyitó beszédében ismertette az egyesületnek 86 esztendőn keresztül, — de főleg a mostani háboruban, — kifejtett áldásos működését. Az elnöki megnyitó beszédet a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta. Weber Arpád titkár beszámolt a múlt évi tevékenységről. A Nádor-utcai menházban jelenleg 14 egyén van elhelyezve. Az egyesület vagyona, — a zárazamadás adatai szerint, — 188584 korona. Az évi jelentést a közgyűlés azzal vette tudomásul, hogy köszönetet szavazott Kovács Vince egyesületi elnöknek, Maresch Gyula pénztárosnak és a számvizsgálóknak munkásságukért.

(*) A világ legrészesebb dalát én kiem — írta ma érkezett levelében Szoyer Ilonka, az aradi Polgári Jótékony Nőegylet vezetőségének. A régi, kedves emlékek felújításaképpen élénkelem — írja — az aradi közönségnek a világ legrészesebb dalát, amelyet még fővárosi műsoromban sem vettem föl. A Porcellán-figurák esz-dás rendezéséből is már megkezdődtek a próbák és ez óriási munkát és időt igényel. Vonzó, művészi száma lesz az estének a kitűnő kvartett, amelynek Andrányi Csirny báró és a három Unger-testvér a szereplő tagjai. Jegyek már kiválthatók kedd estig Scherhag H. és fia üzletében.

Az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlése.

(Tőke, amely ipart teremt. — A Magyar Általános Hitelbank vidéki alapításai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A holnapi, február 4-iki nap nevezetes dátuma marad Arad és környéke közgazdasági életének. Holnap, vasárnap hajtja végre ugyanis a vidék legrégebb és legnagyobb sajáttőke fellett rendelkező pénztintézete, az „Aradi Első Takarékpénztár” azt a méreteiben hatalmas, következményeiben pedig messze kiható elhatározást, hogy 1800 korona kibocsátási árúlyamon 1800 darab új részvényt bocsájt ki, amelyet a Magyar Általános Hitelbank vesz át és ezzel szoros érdekközösségre lép az Aradi Első Takarékpénztárral.

A hozzáértő közönség már eddig is átértette annak horderejét, hogy mit jelent Magyarország legnagyobb pénztintézetének Aradhoz való kapcsolása, mert amióta nyilvánosságra jutott a Hitelbanknak, az Aradi Első Takarékpénztárral való szoros viszonya, az Aradi Első Takarékpénztár részvényeinek árúlyama 1800 koronáról közel 1900 koronára, tehát rövid néhány hét alatt csaknem 300 koronával emelkedett. A vasárnap délelőtt tíz órakor megtartandó hetvenhatodik évi rendes közgyűlés kétségteienül a legnagyobb lelkesedéssel fogadják el az igazgatóságnak a tőkefelemelésre és az érdekkapcsolatra vonatkozó javaslatát, amelyek hivatalosan az Aradi Első Takarékpénztárt mostani megingathatlanul szilárd vezető pozíciójában nemcsak megtartani, hanem a haladás és fejlődés olyan lehetőségéhez juttatni, amilyenre a vidéki pénztintézetek analízisében még nem volt példa. A részvényesek jól tudják, hogy ez a tranzakció az Aradi Első Takarékpénztár részvényei értékének meghatározását jelenti és ezért őszinte örömmel fogadják üdvözölni az igazgatóság proppozícióját és a láthatatlan igazgatóság élén működő Ottenberg Tivadar udvari tanácsos vezérigazgatót, aki az Aradi Első Takarékpénztárt két évtizedes, páratlanul kitartó, ritka értékű működésével mai magas színvonalára emelte. A holnapi közgyűlésen jelen lesz a Magyar Általános Hitelbank két országos nevű igazgatója: szegedi Lukács József udv. tanácsos és Róna Zsigmond igazgató, akiket a Hitelbank az Aradi Első Takarékpénztár igazgatóságába fog delegálni és akiket a holnapi közgyűlés egyhangulag igazgatókká választ.

Alkalmunk volt beszélni közgazdasági életünk egyik kiugrasló egyéniségével az Aradi Első Takarékpénztár holnapi közgyűlésén történő nagyjelentőségű közgazdasági eseményről és véleményt kértünk arra nézve, hogy ez a közgazdasági művelet milyen kihatással lehet Arad jövő fejlődésére.

— A Magyar Általános Hitelbankot — mondta gazdasági életünk eme kiválósága — nem kell felfedezni az aradi közönség számára. Aki közgazdasággal elméletben, vagy gyakorlatban a legcsekélyebb mérvben is foglalkozott, az tudhatja, hogy a Hitelbank már évtizedek óta fogalomná vált Magyarországon. Gazdasági életünk vérkeringésének egyik leghatalmasabb tényezője ez a bank, amelynek nevéhez annyi nagyszerű, annyi virágzó ipartelep létesítése, életre hívása, naggyá fejlesztése fűződik, mint talán a többi nagy intézetekhez együttvéve sem. Alább felsorolom egy töredékét azoknak az ipari alapításoknak, amelyek jórészt a Hitelbank tőkeerejének és teremtő készségének köszönhetik létüket, s magas nivón való meg-

mszadásukat. Az itt felsorolandó jegyzék leginkább a vidéki gyári és bányaalapításokat tartalmazza. Ezek a következők:

Alföld-fiumei vasút. — Magyar-belga hajó- és gépgyár-társaság. — Szegedi gázgyár. — Budapest-pécsi vasúti conversio megszerzése. — Fiumei rizshántoló-gyár. — Fiumei kőolajfinomító r. t. — Magyar fém- és lámpagyár rekonstrukciója. — Brassói cellulose-gyár. — Mezőgazdasági iparrészvénytársaság. — Mezőhegyesi cukorgyár. — Hungária-malom. — Budapest-szentlőrinci téglagyár. — Magyar cukoripar r. t. — Magyar folyam- és tengerhajózási r. t. és a „Danubius” Schoenichem-Hartmann egyesült hajó- és gépgyár r. t. — Fegyver és gépgyár r. t. — Országos raktárházak r. t. — Urikány-zsilvolgyi magyar kőszénbánya r. t. — Kartonyomó- és textilipar kereskedelmi r. t. — Fiumei első magyar rizshántoló és rizskeményítőgyár. — Ganz-féle villamosági részvénytársaság. — Beocsini cementgyári Unio r. t. — Hungária gőzmalomok. — Putnoki Hungária-gőzmalom. — Pannonia kender- és lenipar r. t. — „Mundus” egyesült magyar hajlított fabutorgyárak r. t. — Dunántúli kőszénbánya r. t. — Mezőgazdasági szeszipari és kereskedelmi r. t. — Polgári kő- és mészipartelep r. t. — Dobsinai rézművek r. t. — Miskolci villamosági r. t. — Miskolci hitelintézet és kőszénbánya és téglagyár társulat. — Szatmári cukorgyár. — Sopronvidéki kőszénbánya. — Ludwig Gottfried gőzmalom r. t. Pozsony. „Methana” földgáz-kémiai tanulmányai r. t. — Magyar sertéshizláló és húspari r. t. — Magyar-galiciai vasúti részvények és Tiszavidéki vasúti elsőbbségek. — Budapest-pécsi vasút. — Bács-pakráci vasút. — Dunagőzhajózási társaság. — Arad-temesvári vasúti elsőbbségek. — Budapest-pécsi vasút. — Urikány-zsilvolgyi kőszénbánya. — Mezőgazdasági ipar részvénytársaság. Kenderáztatási telep. — Brassói bank és raktárház részvénytársaság. — „Hungária” egyesült gőzmalomok. — Szegedi baromfi-hizlálási és kiviteli részvénytársaság. — Bácsmezei cukorgyár r. t. — Dávid Károly és fia dobozár- és faanyaglemegyár. — Lang L. gépgyár. — A Gyulai Első Kötött és Szövött árúgyár r. t.

Ebből a sorozatból hiányoznak még a fővárosi nagy ipartelepek, biztosító intézetek, az a számtalan vidéki pénztintézet, amelyeket a Hitelbank alapított, vagy amelyeket ő erősített meg és fejlesztett közgazdasági életünk számára. Nem említettem a kultúridő nagy vállalatokban való tőkeérdekeltségét és a magyar, valamint osztrák állampénzügyi tranzakciókban való elsőrendű részesedését sem. A felsorolt alapításokkal csupán azt akartam dokumentálni, hogy mit jelent olyan fejlődésképes vidéki városnak, amilyen Arad, a Hitelbankkal való szoros gazdasági kapcsolat. Jól tudjuk, hogy Arad magasabb közgazdasági szerepre van predestinálva, mert földrajzi fekvése és lakosságának ipari és kulturális érzéke eme szerep betöltésére jelölte ki. A körülötte elterülő, természeti kincsekben bővelkedő vidék már várja azt a varázs kezét, amely eddigi tespedéséből kiemeli és olyan emporiummá változtatja, amilyenre hivatalosan van és amely szerepet már el is nyerte volna, ha történetesen nem Magyarországon, hanem Németországban fek-

szik. Semmi kétség se lehet aziránt, hogy a Magyar Általános Hitelbank expanzív törekvése, valamint Arad lakosságában rejlő törekvés rövid idő alatt olyan virágzó fejlődéshez juttatja ezt a várost és környékét, amilyent a hozzáértők már évtizedekkel ezelőtt megjósoltak neki, de amely a megfelelő alkalom és lendítő erő hiánya miatt mostanig késett.

Kilépés a munkapártból.

Ujabb összeférhetlenségi affér.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Ifjú Molnár Viktor, az olaszlipai kerület országgyűlési képviselője ma levélben bejelentette Hhuen-Héderváry Károlynak, a munkapárt elnökének, a pártból való kilépését. Elhatározásának okairól most nem nyilatkozhatik, de legközelebb meg fog jeleni kerületében és részletesen be fog számolni megváltozott felfogásáról. A „Nap” munkatársának adott intervjújában ifj. Molnár Viktor a következőket mondotta: Már a nádorválasztás kérdésénél nem találta helyesnek, hogy a koronázás előtt az ünnepi hangulatot rontó vitát provokáltak. Egy ellenzéki pártba sem lép be, mert nézete szerint a háború után új programok keretében új pártok fognak alakulni, most pedig minden pártnak egyesülnie kellene a nagy programban: a háború kedvező befejezésére. Erre nézete szerint azért is szükség van, mert a nemzet háborújának rövid, de legnehezebb, most közelgő részén kell átesnünk. Aki most párt-harcokat provokál, az árt, nem használ az ügynek.

Budapestről telefonálja tudósítók: A Magyarország című ellenzéki estilap újabb összeférhetlenségi esetről ad számot. A lap szerint Rudnyánszky György munkapárti képviselő állami szubvenciót járt ki az erzsébetfalvai szerzsámgyárnak. A gyárat Mezey Lajos az óbudai takarékpénztár igazgatója alapította és ezután az államhoz fordult segélyért. A kormány kijelentette, hogy csak akkor ad segélyt, ha a vállalat alaptőkéjét felemeli. Ez meg is történt és ekkor Rudnyánszky képviselő kijárta, hogy a kereskedelmi miniszter háromszázezer korona kamatmentes kölcsönt adjon. Ezért a képviselő ötvenezer koronát vett fel az óbudai takarékpénztártól. A bank felügyelő bizottságában helyett foglalt Pongrácz János báró országgyűlési képviselő is, aki szintén értekezett ebben az ügyben Rudnyánszkyval és Mezeyvel. Az óbudai Takarékpénztár később csődbe jutott és mivel a háromszázezer korona állami kölcsönt szintén a takarékpénztár és nem a szerzsámgyár kapta, ez az összeg is a csőd adósságai között szerepel. Az intézet most felszámolás alatt áll s így kevés remény van rá, hogy a kereskedelmi miniszter visszakapja a háromszázezer koronát.

VAROS ES MEGYE.

Arad város — zsigmondházi virillista. Zsigmondháza község fölvette Arad városát a legtöbb adót fizetőinek névsorába. A várost Varjassy Lajos polgármester fogja képviselni.

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1917. évi február hó 14-én megtartandó közgyűlésen tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester havi jelentése. 2. A városi tanács jelentése a néhai Prodanovits György által tett alapítvány tárgyában.

Oszták herceg • kolduló leánya.

(Almássy Aliz grófnő éhező gyermeke.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Egy fővárosszerte szóbeszéd tárgyát alkotó, megható és romantikus élettörténet derült ki. Egy uriaszony a villamoson nem tudott jegyet váltani, mert otthon felejtette a pénztárcáját. A villamos meg volt telve jól öltözött urakkal és nőkkel, mégsem mutatkozott hajlandónak az uriaszony 12 filléres szakaszjegyét megváltani senki, csak egy koldus kinézésű, kopott öreg asszony ajánlkozott segítőül. Másnap az illető urinó egy előkelő étteremben járt és ott találkozott ismeretlen jóltevőjével, aki ételmaradékért jött be. Az uriaszony elmondta a történeteket Gundelnek, az étterem tulajdonosának, aki viszont elmesélte neki az öreg asszony élete történetét. A hálás uriaszony erre a 12 fillérért 20 koronával jutalmazta meg özvegy Lochernét, aki szegyenkezve és nagy nehezen fogadta el csak a pénzt.

Az ételmaradékot-összegyűjtő öregasszony neve özvegy Locher Mártonné, született Schwert Erzsébet. A legnagyobb nyomorban tengődik Budapesten, aki amit kap, megosztja a szegényekkel, éttermekben gyűjti össze az ételmaradékokat. Most egy véletlen közbenjövétellel kiderült róla, hogy anyja Almássy Aliz grófnő volt, atyja pedig egy oszták herceg. Atyjai nagyapja hallani sem akart házasságról, nem engedte meg, hogy fia egy egyszerű grófnőt vegyen feleségül. Ezért az édesanyja, amikor övele áldott állapotban volt, házuknak egy szállítójához, egy divatkereskedőhöz menekült a Kristóf-téren. Itt született meg Schwert

Erzsébet 1845-ben. A herceg megvásárolta a házat és odaajándékozta egy Schwert, nevű házmesternek, akire a kisleánya nevelését reábizta. Schwert János házmester a herceg pénzén az angol kisasszonyoknál neveltette fogadott leányát.

Amikor befejezték Schwert Erzsébet nevelését, férjhez ment. Történt azonban, hogy a házmesternek is meghalt az első felesége és újból megnősült. A második asszony tizenkét esztendő alatt mostoha leányának egész vagyonát eltékozolta. Schwert Erzsébetnek pedig megsemmisítette összes irásait, amelyek a származására vonatkoztak. A szegény nevelt leány férje a 1866-os háborúban megsebesült és nemsokára meghalt. Mint fiatal özvegy teljesen pénz nélkül állott, azonban Ráth Károly, Budapest akkori kölpolgármestere irások nélkül is elismerte a származását, mert ismerte a családi titkot, sőt bizonyítványt is adott róla. Ekkor Schwert Erzsébet másodszor is férjhez ment. Ebből a házasságból egy gyermeke született, aki most katona, a haretéren van.

A háború kitörésekor özvegy Locher Mártonné nem érvényesítette igényét a hadiségelyre, még pedig azért, mert — mint mondta — neki ugyan kevés pénze van, de mégsem akarja a sok gyermekes, egészen szegény asszonyokat megillető pénzt elvonni. Egyébként is azt hitte, hogy a háború csak pár hónapig fog tartani. A lakbérével már évnegyedek óta tartozik, a házmesterné és mások adnak neki ételt, a lakása fűtetlen.

HIREK.

— A felmentésért folyamodók otthon várhatják be kérvényük elintézését. Budapestről jelentik: Szilágyi Lajos dr. országgyűlési képviselő a napokban tudvalóleg interpellációt jegyzett be a honvédelmi miniszterhez, amelyben azt kifogásolja, hogy Ausztriában jobb bánásmódban részesítik azokat, akiknek felmentési ügyük van folyamatban, mert a felmentést otthon várhatják be, míg nálunk be kell vonulniuk. A honvédelmi miniszter mielőtt még válaszolt volna az interpellációra, nyomban megvizsgálta az ügyet és most az oszták rendelettel azonos rendeletet bocsátott ki az összes érdekelt hatóságokhoz. A rendelet értelmében felhatalmazza a miniszter az elsőfoku közigazgatási hatóságokat, hogy a felmentésre javaslatba hozott népfelkelőknek megengedhetik, hogy ügyük elintézését polgári foglalkozásukban várhatják, ha ezt a közérdek indokolja. Ez az engedély hat hétig, esetleg újabb négy hétig szólhat. Ugyanilyen engedély adható a meghatározott időre felmentett és további felmentésre javaslatba hozott népfelkelőknek. A főispánok felhatalmaztatnak, hogy a január 29-ikén bevonult népfelkelőket oly esetben, amikor a legszigorubb elbírálás mellett az illetők tényleg nélkülözhetetlenek, kiegészítő parancsnokságuknál hat hétig azonnali felmentésre javaslatba hozzák.

— Szapáry Pál gróf temetése. Bécsből jelentik: A Szent Agost templomban ma beszélték Szapáry Pál holttestét. A beszélnél jelen volt Izabella főhercegnő és az arisztokrácia számos tagja. Innen Muraszombatra szállítják és ott február 7-én délelőtt temetik.

— Buza Barnát nem engedik haza a franciák. Budapestről telefonálja tudósítónk: Buza Barna volt országgyűlési képviselő, aki a háború eleje óta internálva van Franciaországban, néhány hét előtt értesítette családját, hogy a francia kormány szabadon bocsátását rendelte el. A család már mindennap várta a volt képviselőt és tegnap egy újabb levelet kapott, melyben Buza Barna elmondja, hogy tényleg szabadon bocsátották, de Lyonban újabb orvosi vizsgálat alá vetették és harctéri szolgálatra alkalmasnak minősítették és ezért visszaküldték a fogolytáborba.

— A Nobel — békédíj. Budapestről telefonálja tudósítónk: Berzeviczy Albert, mint minden évben, úgy most is hivatalos fejszólistást kapott a hágai nemzetközi választott bíróságtól, hogy ajánljon valakit, akinek az idei béke díjat oda lehet ítélni. A nyilatkozat beküldésének határideje már február elsején letelet és Berzeviczy Albert nem is válaszolt. Mint egy újságírónak kijelentette, nincs semmi mondani valója ebben a kérdésben és nem akar állást foglalni a török parlament határozatával szemben sem, amely a német császárt ajánlotta az idei béke díjra. Csatlakozni nem akart ehhez a nyilatkozathoz, de még csak nyilatkozni sem akart róla.

— Elhunyt főgimnáziumi igazgató. A békésesabai ág. h. ev. Rudolf-főgimnázium kormányzó-bizottsága és tanári kara fájdalmas szívvel tudatja, hogy Bukovszky János főgimnáziumi igazgató, életének 53-ik, áldásos tanári működésének 33-ik és igazgatóságának 22-ik évében, rövid szenvedés után 1917. évi január hó 31-én elhunyt. Kihült tetemét február hó 2-án délután 3 órakor, a békésesabai ev. kistemplomból kísérték örök nyugalomra. A esabai főgimnázium kifejlesztése körül áldásos tanári tevékenységével szerzett nagy érdemeit és nemes alakját kegyelettel fogják őrizni azok, akik ismerték.

— A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi safejei. A múlt vasárnap jelentették, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja megkezdte működését. Most arról értesülünk, hogy a Kereskedelmi Bank aradi fiókjának safejei már elkészültek és rendelkezésére állanak a közönségnek.

— Monopólium a sacharin. Bécsből jelentik, hogy holnap császári rendelet fog megjelenni, amely a mesterséges édesítő szereket, mint a Sacharint állami monopóliumnak nyilvánítja.

— A tragédia harmadik áldozata. Budapestről telefonálja tudósítónk: Kohn Margit és Ehrlich Jenő dr. tragikus sorsában megrendítő öngyilkossággal egy harmadik áldozat is osztozott. Tegnap délután halántékon lötte magát és azonnal meghalt Friesenhain Gyula tizenkilenc éves pincér, a Budapesti Újságírók Egyesületének pincére és hátrahagyott leveleiben azt írta, hogy Kohn Margit után megy a halálba, mert szerették egymást. A pincér — mint ma megállapították — csak újságcikkekkel és az egyesületben hallgatott beszélgetésekkel ismerte a leányt, de az ábrándos és exaltált lelkületű fiú elhítette magával, mintha valami köze lett volna a leányhoz. A leány testvére a leghatározottabban kijelentette, hogy huga sohasem ismerte a pincért és nem igaz az sem, hogy együtt jártak volna iskolába. A pincér csak autoszugesztívó hatása alatt követte el az öngyilkosságot. Ma boncolták fel a tragikus végű leány holttestét és a boncolás megállapította, hogy a leány teljesen ériatlen volt. A halált gerincsonntörés idézte elő.

— Közgyűlés. Az Aradi Első Takarékpénztár holnap, vasárnap február hó 4-én délelőtt 10 órakor saját üléstermében tartja meg hetvenhatedik rendes évi közgyűlését, amelyre ezúton is meghívja az igazgatóság a részvényeseit.

— Süllyedt film. Budapestről jelentik: A rendőrfőkapitányság betiltotta az összes budapesti mozgószínházaknak a Pogrom című film bemutatását. Az indokolás kimondja, hogy a film eseteleménye szeméremcsináló és az egymásután, vérlezítő kegyetlenséggel végrehajtott emberölések a helyiségeket látogató serdületlen leányokat és felnőtt tisztességes asszonyokat sérti és a józans legelősebb követelményeinek sem felel meg.

— Adományok. Itői Adler Andor 200 koronát és Braun Gusztáv 50 koronát adományozott az Aradi Újságírók Segítőegyesületének javára. A nagylelkű adományokért ezúton mond köszönetet az egyesület elnöksége.

— Köszönetnyilvánítás. Ehrenreich Ignác és neje, akik Petrozsényből menekültek az orosz invázió elől, Elnás Simonnál Magyarpécán találtak meleg otthonra és együtt érte szivre. A megpróbáltatás súlyos hónapjait feleltették veük ebben az emberiesen érte urházban és ezúton is köszönetet mondanak a sohasem felelheto Elnás családnak.

LEGUJABB.

Reggel 3 óraker érkezett telefonjelentés.

Óriási díjtétel emelkedés az angol hajókon.

Berlin. Az esti lapok jelentik, hogy a birodalmi gyűlés legközelebbi ülésén törvényjavaslatot nyújtanak be, amely jelentősen kiterjeszti a hitelesközők megszavazását a hajósvállalatok számára a német kereskedelmi flotta ujjá építése céljából.

Amsterdam. A Times jelenti, hogy az Atlanti Óceánon közvetlenül közlekedő kereskedelmi hajók díjtétele harminc szillingről öt fontra emelkedett.

Stockholm. A németeknek a rigai fronton kivívott sikerei következtében az orosz állások egész a rigai öbölben levő homokbuckákig megrendültek. Az oroszok lázas tevékenységet fejtenek ki, hogy az egyensúlyt helyreállítsák.

Rotterdam. Ide érkezett jelentések szerint az angolok valamennyi semleges hajót, amely angol kikötőkben, vagy angol vizeken tartózkodik, visszatartott.

Hága. Egyik hágai tévirati ügynökségnek jelentik Newyorkból, hogy az amerikai sajtó élénken foglalkozik a német és osztrák-magyar jegyzéssel. A sajtó véleményekből megállapítható, hogy az amerikai közvélemény még nem veit határozott irányt. A Washington Post azt írja, hogy Wilson a jegyzékkel szemben a tartózkodó politika álláspontjára helyezkedik. A németbarát Newyork Heraldnak az a véleménye, hogy Németországgal való háború Amerikára nézve a legnagyobb szerencsétlenséget jelentené és nem félnek semmitől,

— **A gözmözvény közut próbautja.** Ma éjszaka tette meg az első próbautat a gözmözvény közut vasút és az ut igen jól sikerült. A vasuti végállomásra kiindulva a Forrai-utcaig, majd onnan vissza, a megállásokkal beleszámitva 22 perc alatt járta be a vonalat. A gözmözvény közlekedés csak akkor válhat a mindennapi forgalomnak eszközevé, ha a műtanrendőri bejárás megtörtént.

— **A névédelmi hivatal szegényei számára** újabban betöltött pénzadományok: Dobiáschi József és neje 100, Kornis Magda és Erzs 20, öz. Boros Béni 20, Bubla Alajosné 20, Bauer Károlyné 10, Gyertyánffy Kálmán 6, N. N. 6, Dr. Malina Lajosné 5, öz. Hotbauer Lajosné 5, Dániel Marcsa 4, L. S.-né 4, Egy congregánista 2, Mittner Józsefné 5 korona. A nemeslelkű adakozóknak ezuton is halás köszönetet mond a vezetőség.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Singer Jánosné, Fránki Jozsefné, Schwartz Hermanné az elmúlt hetekben egy-egy uzsonnával vendégelték meg az izr. árvaház növendékeit. Dr. Vadász Armádné pedig 10 koronát adományozott, hogy azon a gyermekek számára uzsonnát készítsenek. Ezen nagylelkű adományokért halás köszönetet mond az izr. árvaház vezetősége. — **A lefolyt héten az aradi izr. nép-konyha javára adakozni szivesek voltak:** öz. Kovács Jakabné 10, Hofmann Adolfiné 20, Weisz Dávidné 20, Csillag Lajosné 10, Seidner Bernátné 10. Kornis Magda és Erzs 20 koronát, amely nemesszivü adományokért halás köszönettel adozik a népkonyha vezetősége. A jövő héten a népkonyhában a védaszonyi tisztet Löbl Gyuláné, Glück Károlyné és Halász Jenőné urak lesznek szivesek el-
látni.

— **Gyermekkecsik** 50 koronától 250 koronáig Fischer Simon nagyruházában. 311

mint attól, hogy Anglia befolyást tudjon gyakorolni a Fehér Háza.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Illetékes helyről jelentik, hogy az országos munkapárt elnöksége Molnár Viktor kilépését megelőzőleg elhatározta, hogy ifjabb Molnár Viktor képviselőt kilepesre fogja felszólítani. Molnár kilépési szándéka tehát csak akkor érlelődött meg, amikor értesülést szerzett a munkapárt elnökségének ezen állásfoglalásáról.

Az ellenzéki pártkörökben ma este élénken tárgyalták ifjabb Molnár Viktor kilépését, amelyet eleinte pártpolitikai szempontból mérlegeltek, de amikor értesültek a munkapárt elnökségének álláspontjáról azt a kombinációt vetette fel, hogy Molnár inkompatibilitást követett el, valami kijárási ügyben és ezért akarták a munkapártban felszólítani, hogy lépjen ki a pártból.

Élénk megbeszélések tárgya volt ezenkívül a Ház délutáni üléseinek a kérdése is. A kérdés körül az ellenzéki pártokban is nagy ellentétek merültek fel. Különösen Justh Gyula ellenzi ezt a tervet. Kijelentette többeknek, hogy abszurdum lenne, ha akkor, amikor a belügyminiszter rendeletet ad ki, hogy a hivatalokban délutánokon ne tartsanak hivatalos órákat, akkor a Ház lenne az, amely üléseit a délutáni órákra tűzi ki. Nem lehet egyes képviselők kényelme miatt — mondotta Justh Gyula — egy egész rendszert megbolygatni.

A munkapárt álláspontja ebben a kérdésben az, amit a miniszterelnök is hangoztatott már, hogy az ülések idejének a megváltoztatása csak akkor lehetséges, ha ebben a dologban egyöntetű határozatot hoznak.

— **Birtokosere.** Papp János és neje eladták Gál László-utca, 18. sz. házat 10800 koronáért Tóth Mihály, Tóth János és nejének. — Leopold Alberáné és tulajdonos társai eladták Zoltán-utca 2. sz. házat 30000 koronáért Grosz Lajosnének. — A Gazdasági és Iparbank nagyváradi cég eladta Boros Béni-tér 15. sz. házat 400,000 koronáért öz. Reisinger Samunénak. — Bandur Pál és neje eladták Kürtösi-ut 2. sz. házat 6000 koronáért Batori Péter és nejének. — Zichy Andor eladta a Rákóczy-utca 29. sz. házat 40,000 koronáért Hunyadi András és nejének. — Mandl Ferenc és neje eladták Purgly Lajosné-utca 160 sz. házat 10,000 koronáért Dóka Miklós és nejének. — Domokos Gyuláné és tulajdonos társai eladták Kölcsey-utca 3. sz. házat 48,000 koronáért Szabó Albert és nejének. — Winternitz Jenő és neje eladták Petőfi-utca 6. számú házat 65,000 koronáért Engel Mór és nejének. — Czobor Ottóné eladta a Tisza István-ut 22. sz. házat 45,000 koronáért Wolf Ferenc és nejének. — Hatner Péter és neje eladták a Péter-utca 2/b. sz. házat 12,000 koronáért Szabó Balászné Gál Margitnak. — Mike Géza eladta az ingatlant 3400 koronáért Németi Józsefné Hámza Juliánának.

— **Hadjótekonyság.** Székely Jenőné, Borosjenő 10 koronát küldött a háboruban megvakult katonák javára és 10 koronát a háboruban elesettek özvegyei és árváinak aradmegyei segítő alapja javára.

— **A hűléssel, az influenzával, a lélekezésszervek hurutjával, a mellasztmával, a tüdőbajjal és a lázt okozó fertőző betegségekkel járó makacs székrekedés a természetes Ferenc József keserűviz használata folytán rövid idő alatt biztosan és könnyedén megjavul anélkül, hogy utólag valami kellemetlen érzést okozna.** Klebs berlini tanár, a Németország határain

kivül is általánosan ismert orvos és tudós tanúsítja, hogy a Ferenc József viz kitűnő hatását a legjobb eredménnyel próbálta ki.

— **Ajtóveretek beváltási ára.** A m. kir. honvédelmi miniszter urnak rendelete értelmében közhírré teszem, hogy az 1916. évi december hó 30-ról kelt rendelettel hadicélokra igénybevett ajtóveretek térítési összege, amennyiben azok sűrűgárból valók, az azokon lévő vas akkatrészek súlyát beleértve, kilogrammonként 3 korona 20 fillérben állapított meg. Vörösrézből, vöröslémből és bronzból való ajtóveretek térítését pedig az átvételi bizottságok szakértői becslés alapján állapítják meg. Varjassy Lajos, poigármester.

Kétmillió koronas örökség
kegyetlen feltételei.

Tilos-e a magyar férfit szeretni.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A szabadkai kir. törvényszék polgári tanácsa rendkívül érdekes és a mai viszonyok mellett egyenesen országos érdekű perben tartott ma perlelvetelt.

A peres ügy előzményeit a közönség a lapokból jó részben ismeri.

Vuits Pál, zentai dúsgazdag földbirtokos Zentán 1916. január hó 11-én meghalt. Körülbelül két millió koronát érő vagyonára végrendeleti intézkedést tett és pedig oly módon, hogy az egész vagyonának általános örökösévé unokáját, Vuits Verát, nevezte ki, úgy azonban, hogy csak élete fogytáig használhassa, utána pedig Vuits Vera gyermekei örököljenek. Ha pedig gyermek nélkül halna meg, — akkor a vagyon a zentai görögkeleti egyháza szálljon.

Ezt a rendelkezést Vuits Vera, egy gyönyörű fiatal szerb leány, — tiszteletben tartotta volna. Azonban a végrendelet igen különös kikötést is tartalmaz, amely annál súlyosabb beszámítás alá esik, mert a háború miatt történt.

A végrendeletben ugyanis szóról-szóra ilyen megszorítás van:

„Amikor unokám és általános örökösöm Vuits Vera férjhez menni szándékozik, kizárólag csak görögkeleti vallású szerbhez mehet férjhez. Ez az én határozott és megváltozhatatlan kívánságom, amely rá nézve olyan kötelező erővel fog bírni, hogy az esetre, ha más vallásbelihez menne férjhez, vagy olyan emberhez, aki nem volna szerb nemzetiségű, az esetben elveszti minden jogát az én örökségemre és semmit sem fog kapni.”

Ebben az esetben tehát a görög keleti egyház örökölne.

Vuits Vera ebbe a kegyetlen intézkedésbe nem nyugodott bele.

Keresetet indított a zentai görög keleti egyház és a saját születendő gyermekei ellen a végrendelet ezen sértő kikötésének hatálytalansága ellen.

A kereset elmondja a végrendeletkezés körülményeit és aztán kifejti, hogy a szerelmes kikötés tiltott feltételt foglal magában. A kereset szavai szerint:

„Sérti ugyanis a személyes szabadságtól folyó szabad akaratelhatározás és lelkismereti szabadság elvét, amidőn esakis görögkeleti vallású, szerb nemzetiségűvel való házasságot enged meg és az ezen vallás és nemzetiségen kívül állókat választásomból kizárja;

ugyanazzal súlyosan megtámadja a hazafias és magyar nemzeti érzést és szellemet, mert egyenesen görög-keleti vallású és szerb nemzetiségű egyénhez kényszerít, azon szellem alapján, amely a most folyó háborúnak, az emberiség eddigé legnagyobbat katasztrófájának felidezőjévé vált.

A per rendkívül érdeklődésre tarthat számot, mert e. v. jelentőségű határozatot fog provokálni. Arról kell dönteni, el lehet-e tiltani egy lányt attól, hogy magyar emberhez menjen nőül.

FOG- tőmésök, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog szájával azonos porcelánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platina-ból vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak letisztítása és hibás fogszorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Fizesbét éves fogtechnikai gyakorlatom, amelyről már Berlin, Lipsce, Brüssel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legismertebb fogszpecialistáknál mint asztalensz munkáim, továbbá tekintve azt, hogy mátkorom a mai kor legkiválóbb műszerrel van felszerelve, és garanciát nyújtok, hogy még a legkiválóbb esetekben is a leg-
teljesebb mértékben megfelelek.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-ter 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 767. szám.

TORVÉNYKEZÉS.

§ A front mögött elhaltak biztosítása. Budapestről jelentik: Nagyfőnökségi elvi jelentőségű döntést hozott ma a Kuria a front mögött szerzett betegségeikben, vagy sebesülésükben elhunyt katonák és a biztosító társaságok ügyében. A Kuria a Gresham biztosító társaság ellen indított perben jóváhagyva az alsóbíróságok ítéletét arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy minden olyan esetben, midőn a fronton volt katonáknak halála a mögöttes országrészben következik be, a biztosító társaságoknak azt kell bebizonyítani, hogy a biztosított fél hajlalt a harcúeren szerzett betegsége, vagy sebesülése okozta-e és amennyiben nem harcúeren szerzett betegség, vagy sebesülés okozta a halált, köteles a biztosítási díjat kifizetni.

§ Mladin Miklóst felterjesztették királyi kegyelemre. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai törvényszék által elítéltek közül az illetékes hatóságok összesen hat esetben javasolták megkegyelmezést az igazságügyminiszternél, köztük az ismert Mladin Miklós kúrtosi keresztes ügyében, aki Hámory László képviselőre rálött. Ezenkívül most egyesek folyamodnak királyi kegyelemért, akiknek kérvényei szintén illetékes helyre terjesztetnek fel.

A szerkesztővel írtak:

Rudnyánszky Endre úrnak: **Stauber József.**

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. február 4-én vasárnap:

Délután 10 óra kezdésű előadások:

S z i b i l l. Operetta.

Ez a 1/2 óra rendezés helyarázza:

C) Bérlet.

János vitéz.

Operetta 3 felvonásban.

C) Bérlet.

NYILTTÉR.

(Az ezen sorral alatt kötöttékért nem vállalunk felelősséget.)

Gépészkozvác

azonnali alkalmazást nyerhet a Dombegyház község mellett fekvő 500 holdas **Fástanypai** gazdaságban.

Lópatkolásban és gépjavításban való jártasság feltétlenül megkivántatik. — Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt ajánlatok

Dr. Török Ferenc

címre ARAD, Parányi-utca 16-18. küldendők.

Zsírosszóda

100%-os, 100 kg-os hordókban, nagyobb mennyiségben, napi árban kapható

Guttman Sándor
áruügynöknél Arad, Városi kávéház. 978

Dokánypajta

4 darab, egyenként 65 méter hosszú, a legkiválóbb karbon, nagymennyiségű fenyőfa alkatrészekkel, építéseknek is megfelelő faanyaggal

azonnal eladó.

Ugyanitt 951

bükkszékelyi is kapható
wagontételeiben azonnali szállításra. Értekezhetni Aradon

Halmi József
falgalmi közléseiben
Deák Ferenc-u. 5. Telefon: 726.

Mire megvénülünk.

Archámlasztás!

A kozmetika legújabb vívmánya. Egy berlini tanár találmánya. Felülmúlja az összes bőrhámlasztó szereket. Az eljárás egy fél óra alatt kész. Teljesen ártalmatlanul és fájdalom nélkül választja el a felső bőrréteget az alsótól. Gyönyörű eredményez, meglepően újvé teszi az arcot, ezáltal feltűnően fiatalít. Következése minden nőnek évente legalább egyszer lehámlasztani a felső bőrréteget, hogy a hónapokon át lerakódott idegen anyagoktól (puder, kenőcsök) és börtisztítási anyagoktól megszabadítsa. Eredményes sikerét a legjobban az bizonyítja, hogy aki már megkísérelte, a legnagyobb meglepetéssel nyilvánította. Készülök kozmetikus arapórái intézetemben ideiglenesen **Bathány-utca 10. szám alatt.** 6306

BARTHÁNY, szakképzett kozmetikusné

FOG. MOHR JEANNETTA
vizsg. fogtechnikusné

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelteti értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Lutnar Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtörmet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelöm betegségeimet, foghuzás teljes érzéstelenítéssel (foggyasztás nélkül.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kausok fogazatok, szájpadiás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tőmések (plombák), mérsékelt díjazás mellett készíttetnek. Belső partfogazati kerve tisztelteti: **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusné. Rendelő órák: d. a. 8-12-ig, é. a. 2-7-ig. Vidékiek 24 órában bejött kitérítetnek. 1127

A mezőhegyesi cukorgyárban

azonnali eladásra kerül: 20 waggon **frissen égetett, építési célokra alkalmas mész;** ezenkívül: 20-30 waggon nedves, vagy mélyen fekvő talaj felmelegítésére alkalmas trágya-mész. Szives ajánlatok

a mezőhegyesi cukorgyár igazgatóságához, Mezőhegyes küldendők.

író-, sokszorosító- és számoló gépek

Minden rendszerű

valamint ezekhez

minden kelléknek: szalag, számpapír, papír, viaszlap, sokszorosító festék stb. csakis elsőrendű minőségben való eladása.

Internationalis műszerész-javítóműhely

minden néven nevezendő mechanikai gépekre u. m. író-, számoló-, sokszorosító-gépek, ellenőrző penztárcák, gramofonok, fegyverek, stb. **szakszerű vezetés mellett,** jótállással, jutányos áron szerelvények. **Állandó gyors- és gépiró-iskola.** Irásmunkák, sokszorosítások vállalása

ZIFFER és HOLLÓ cégnél
ARADON, a főpostával szemben. 371

ECETSÁV

Garantált 66% vegyileg tisztá, étkezési célokra, prima **svéd áru** 800 grammos üvegekben, mely megfelel 25 liter kellemes ízű asztali ecet készítéséhez

Kávé

konzerv **csokorral,** mely a legfinomabb szemeskávé legjobb kávépótlékától és tiszta cukorból lesz előállítva, 1 kg. megfelel 60 adag izletes kávénak á 0.2 liter.

Pörkölt kávé Ceylon és Cuba keverék kilója K 10 küld utánvét mellett.

Beck Testvérek

Arad, Teleky-utca 20. szám.

KURZER BERTALAN

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép úgy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott
fontechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalok. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József
adásvételi közvetítő iroda.
Lakás: Deák Ferenc-u. 5.
Telefon 725. 691

**Viszonteladók
figyelmébe!**
Chocoládé, cacao, Chocooládé-
bonbonok és cukorka áruk
lerakata: 451
Gábor Miklós
Arad,
Andrássy-tér 18. Salacz-u. sarok.
Helyi és vidéki telefon: 10 - 59.

Bükk hasáb- és dorong-

fát

szállít waggontételekben legolcsóbban

Grosz Sándor
fakereskedő
Nagyvárad, Torna-u. 1.
Telefon 15-33. 956

Stearin és Parafin gyertya
nagy választékban, olcsóbb mint bárhol.
Naponta friss

élő halak.

Minden csütörtökön nagyobb mennyiségű hal érkezik s nagy választékban áll a közönség rendelkezésére s amennyiben a közönség halászkielégletét nálam szerzi be, úgy minden héten gondosodni fogok, hogy megfelelő mennyiségű halat kapjanak.

Makói hagymát, tormát, zöldségféléket, dughagymát, mindenféle gyümölcs és déligyümölcsöt szállítok méltányos áron. Vidéki rendelések előleg ellenében azonnal küldömek.
Szíves pártfogást kér

Lutvák József
Asztalos Sándor-utca 8. 790

Ajánlok kötelezettég nélkül azonnali szállításra: **Rum, Szilvorum, Törköly, Seprű, Likőr, kompozitók és eszenciákat** az Arad, Ia minőségben a 16 kor.

Teák csomagolva
12 20 36 40 60 120 fillér kisinybegr eladásra
10 18 24 34 48 92 Kor. cartonosokat 120 csomag
Ceylon Pecong nyitott Tea 48 Kor. Ko.

Szemző Armin
áruügynökség és bizományi raktára
Aradon.
Interurbán telefon 592. sz. m

Legjobb fogviz
Ez a szeszalkohol kiállításán legmagasabb kitüntetésben részesült.
500 koronát
használat mellett, üvege 1-20 kor. valaha ismét fogfáradt kap, vagy a szája büszlik. Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Plan Wien, X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárúban és drogueriarban. Aradon: G. Földes Kelemen, Deák Ferenc u. 11. sz., Hehs Vilmos, Bathány-u., Hajós Árpád gyógyszerárúban és Vojtek és Weisz drogeriájában. Vidékre - ahol nem kapható - küldök 7 üvege: 8-40 K. börtmentve kérjük mindenütt utarozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok fellelhető! Mű díjaztatna. 8921

Feter Teréz
kozmetikai intézete
Forray-utca 4. szám.
Legmodernebb szépségápolás Szep-
lős májfatos, mitesseres, pattanásos
arcot szeppé, rancos, öreg bő a cot
ápolás. Szemölcsöt, hajszála-
kat végleg eltávolít. Vörös or s
kőképződés, a csorhámlás zúg, haj-
ápolás. Aromasságú juttanyos bér-
letben. Szerk szerkesztés és vidékre
is. Fogadok 9-12-ig, 2-6-ig, hi-
va a nőknek és különös szat-
makhoz esti órákban is. 6-61

Feter Teréz
Arad, Forray-utca 4. szám, I. em.

Meghívó. A Battonyai Népbank Szövetkezet

XXIV. évi rendes közgyűlését
foglalja megtartani, melyre a t. c. szövetkezeti tagok tisztasággal megjelölnek

Tárgysorozat:
1. Két tag választása közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság, felszámoló- és felügyelő-bizottság jelentése és javaslata s ennek kapcsán a mérleg előterjesztése és felmentvény megadása.
3. 5 tagú felszámoló-bizottság választása.
4. Oly indítványok tárgyalása, melyek legalább 5 nappal a közgyűlés előtt az igazgatósághoz irásban beadottak.
Jegyzet: Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése; ugyancsak a mérleg, a szövetkezeti irodában közszámlára kitéve az érdeklődő tag urak által a közgyűlést megelőző 8 napon belül betekinthető. Ha ezen most egybehívott közgyűlés a tagok részvételére folyóan határozatképe on lenne, úgy az folyó évi február hó 18-án a fent nevezett helyen és időben, - tekintet nélkül a megjelenő tagok számára - az alapsz. 27. §. határozománya szerint meg fog tartatni. Az igazgatóság.

Mérleg-számla 1916. évi december hó 31-én.

A számla neve		Vagyon		A számla neve		Teher	
P. szám	F. szám	Kor.	f.	P. szám	F. szám	Kor.	f.
1	Előleg számla	113	2850 05	1	Adó számla	90	91 80
2	Had kölcsön számla	11	54300 -	2	Átmenőkamat számla	91	2335 71
3	Feszterelés számla	11	650 -	3	Jót-konycelu adomány számla	97	17 -
4	Kamat számla	121	713 66	4	Havi törzsbetét számla	116	66795 -
5	Pénztár számla	122	80252 32	5	Törzsbetét számla	10	249025 43
6	Váltókölcson számla	12	267054 92	6	Veszteségi tart. alap szála	124	12077 60
				7	XXIX-XXXIII. évt. tart.	135	7111 66
				8	Letét számla	129	4693 40
				9	Rend. álló nyereség szála	105	14273 35
			35520 95			15	20 95

Galbács Sándor s. k., pénziárnok. Orbán Ferenc s. k., vezérigazgató. Kasza József s. k., iokönyvelő.
Baur János s. k., igazgató. F. Kiss János s. k., igazgató.
Fenti mérleget megvizsgáltuk, az üzleti könyvek adataival egyezőnek s helyesen szerkesztettnek találjuk. - Battonyán, 1916. január hó 25-én.
Póta József s. k., f. b. tag. Zilahy Kálmán s. k., f. b. onok. Petrovits Erneszt s. k., f. b. tag.
Szenész Gyula s. k., f. b. tag. Fasalay János s. k., f. b. tag.

DURATING!

törvényesen védett vegyi szer, amely a kamarn öltönyök, egyenruhák, ezövetek, női ruhák, reverendákon stb. mutatkozó fényt radikalisan eltávolítja.
Kapható:
Schäffer Henrikné!
Arad, Andrássy-tér. Magyarorszag kizárólagos képviselőjénél 1-1, 1-50, 2-2 koronás üvegekben. 627

Földbirtokosoknak
28 évre 4 1/2% kamat 99 arfo-lyam.
50 évre 5% kamat 1% törlesz-tes teljes arfolyam.
68 évre 4% kamat 0 5/8% tör-lesztes 94% arfolyam
mellett, továbbá
aradi és békéscsabai házakra
50 évre 5 1/2% kamat, 1/2% tör-lesztes 98% folyam mellett tör-lesztes kölcsönökkel folyósított és birtokparcellázásokat elvál-
lalja és gyorsan keresztül vezet a
Budapesti Kölcsonközvetítő és Parcellázó Reszvenytársaság
Budapest, VIII. Kenyérmező-u. 6.
Aradi megbízottunk: Eonyhádi József u., kapa-u. 47, d. u. 2-1-g.
791

Fischer-Pötkávé
használat mellett felébe kerül a minden-napi kávéja! Nem cikória izú, soha jobb kávé nem ivott!
Kapható:
Fejér Gyula, Atlantika, Pollák József, Guttman Samu, Dávid Vilmos, Lázár Gyula, Rotstein Mór és Amtmann Lajos urak üzletében

Apró hirdetések.

Levelésés.

„Mattesben Mattesben” levele van a kiadóhivatalban. 954

Éllátás.

Női szalmazott

tisztelegés az hában teljes ellátást keres. Ajánlatok „Pensió” jellegű a kiadóhivatalba kéretnek. 956

Három koronáért naponta

ebéd és vacsora kapható. Szűd háromtól étel, vacsora sült kózzal, salátával, letes magyar kenyér. Ugy kihordás, mint bontétközére abansek felvételnek. Cím a kiadóhivatalban. 959

Oktatás.

Általilag végzet

tanítóné német, francia és olasz nyelvben megalkotást és társalgási órákat tart. Megbeszélés Fischerné, vasárnap a. u. 2 óráig 5-ig Karolina-utca 3., földszint. 960

Alkalmazást keres.

Jó családból

való leány szabaleány, vagy nagyobb gyermek mellé ajánkozik. Ospar Yuma. Csarab. 976

Ugyes leány

jobb helyzetben kikérgek állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 961

Ugyes spóloné

háznakhoz ajánkozik, esetleg vidékre is elmegy. Cím a kiadóhivatalban. 958

Alkalmazást nyer.

Keresek február 16-ára

egy szakképzett hadmentes főnök, röfős rüridásus perlekt első segédet, aki a romba nyelvet bírja. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Perlekt” jellegű a kiadóhivatalba beküldendők. 969

Fűszer- és vegyeskereskedésbebe f. hó 15-iki beépése, egy kereskedő segéd alkalmazását nyoshet. Ajánlatokat Weisberger Lipót, Honczó kérek. 967

Ugyes főnök

jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 966

Ugyes szabaleány

jó bizonyítvánnyal, uti családnál felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 966

Deutsches Fräulein

mit guten Zeugnisse, wird zu einem 4-jährigen Kna en sofort aufgenommen. Adresse in der Adriastrasse. 974

Magyar kislány

keretek magyar hátravárosban lakó, német anyanyelvű 4 nagyobb gyermek mellé. Jellemzők csakos intelligens, jó családból való keresztény nők keretnek Petöfi-utca 7. szám alatt. Merle Gézához jónál. 971

Magyar-német kislány

jó bizonyítvánnyal, 3 éves gyermek mellé felvétetik. Apponyi-körút 7. I. em. 729

Jóvávalósítási

vas- és fűszerüzletbe tanítónak felvétetik Meuser A. Adolf, Pannona. 828

Intelligens hűszámban

gyakorlati, szökevívi egy munkavezető (span) felvétetik Babanok Mór szállásán Budaörsön, Mészáros-pusztán. Jelentkezni lehet a. e. 12 órákor. 884

Lakást keres.

Május 1-re

keresetek 2 szobás modern földszinti lakás. Cím a kiadóhivatalban. 1969

Keresek kerbe

egy körülbelül másfél hoidas kerthelyeget. Lakásnál együtt, március 1-re. Zanzinger Henrik, Bathány-u. 31. 949

2 szobás

modern lakás, földszintű, május 1-re kerestetik. Címeket „Tiszteleg” jellegű a kiadóhivatalba keretik. 956

Május 1-ére

keresünk meghibásból, a belvárosban, közel a Kőrös, modern hárszoba 3 előszobával bíró kényelmes lakást. Ajánlatokat keretek Kmetz Károly és I. m. megnagykereskedés. 987

Kiadó lakás.

Hatalmijelölésnek 9. szobájába I. A hárszobával alkalmazható lakások bejelölését díjtalanul elfogadják a Lakásnyilvántartás iroda, Deák Ferenc-utca 5. Nyitás csak bérszerződés esetén. 1932

4 szobás modern

lakások május 1-re kiadók. Petöfi-utca 8. szám. 960

Kiadó

5 szoba, földszintű, mellékhelyiségekkel bíró utcai lakás. Szabó Albert, Andrássy-tér 16. 956

A Szabadkő-téren

egy utcai garson lakás, lépcsőházi bejárattal, bútorral vagy anélkül, kiadó. Tudakozódni a Koch méntársaságnak, Szabadkő-tér. 977

Elegáns

bútorozott utcai szoba, előszobával, villanyvilágítással, kiadó. Simonyi-u. 2. 981

Szűpen bútorozott

utcai szoba kiadó. Urbán Irán-u. 5. 655

Háromszobás modern,

emeleti lakás. Földszintű, villany- és gázvilágítással, május 1-re kiadó. Bővebbet Florián-utca 5., I. em. 963

Bútorozott szoba

2 személy részére március 1-re kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 968

Ingatlan.

Egy nagyforgalmu helyen levő sarokház, melyben műterület és kocsisma van, nagy veranda, kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 948

Egy kétemeletes

modern, adómentes ház és egy fűrészkészítő a belvárosban, kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 979

Kiadó

emeletes bérház, 10 szobás adómentes, a fő-tér közelében. Cím a kiadóhivatalban. 969

Kiadó

esetleg bérszerződés Pécsei-ut 24. alatti szűlő és ház (három szoba, füvezett veranda.) Cím a kiadóhivatalban. 984

Modern magánlakás

kerttel, kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 967

Kiadó

adómentes bérház és egy magánház a belvárosban. Bővebbet Asbóth Gyula, Zrínyi-utca 4/c. 963

Grozy-utca 20. szám

2 utcára szűlő kisebb bérház kiadó. 962

Kőrös-utca 57. sz.

ház, részben még 10. évig adómentes kiadó. 969

Eladó elkészítés miatt

egy magas földszinti ház a belvárosban, minden komforttal, melyben egy jóménetű vegyeskereskedés és két lakás van. Továbbá eladó a Magyar-utcában szintén egy földszinti ház, melyben öt lakás van. Cím a kiadóhivatalban. 975

Széki-utca 3/a. szám

adómentes ház szabad kézből kiadó. Bővebbet ugyanott. 953

Utcai ház

a belvárosban, 9 évig adómentes, melyben érsidők óta nagyforgalmu vendéglő van, 6 utcára szűlő, kitűnő hely vegyeskereskedésnek is, előszobával lakásokkal, teljesen újonnan, modernül felépítve, kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál, Magyar- és Csiky Gergely-u. sarok. 970

Bercsenyi Miklós-utca 43. sz.

jókarban levő 3 szobás magánház s. abad kézből kiadó. Bővebbet Bercsenyi Miklós u. 40. sz. 972

Széki-utca 4. számú ház

szabad kézből kiadó. Bővebbet ugyanott. 986

4 kisebb csúsz

Kovácska és Aradon egy magánház 2 modern lakással, és grümböcsös kerttel kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 881

Ház eladó

a Ferenctér közelében, szűlő és grümböcsös kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 792

80 évi föntöltő

állomert főforgalmu szűlőcsúszlet, trafik-é korlátlanul alkalmasnak, hással együtt kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Köhly Samu, Erdélyi-ut 11. 578

Eladó

Séga Sörház-utca 11. számú új ház, jól jövedelmező, gazdálkodóknak is alkalmas. 785

Purgly Lajosné-u. 172. szám

magánház eladó. Bővebbet ugyanott. 920

Bővebb adómentes ház,

3 utcára szűlő telekkel kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 941

Grozy-utca 10. szám

modern 4 lakásos adómentes ház kiadó. 96

Emeletes ház,

a főter közelében, kiadó. Bővebbet Bocskay-tér 8. 920

Damianek-utca 2. sz.

egy utcára szűlő ház, szabadkézből kiadó. 6341

Utcai ház

jobb fizethetőséggel, korszerűvel, jogokkal és felszereléssel, bevonulás miatt szabad kézből kiadó. Borona-u. 91. 818

Gyógyászat.

Ruh és Vízkezelés

elhely fehér kenőcs kapható Ferenctéri Vajdita-gyógyászatban. Kís. tégely 1 korona 50 fillér, nagy tégely 8 korona. 8171

Üzletek.

Mikes Kelemen-u. 27-29. számú házban (volt Rácz-téle) szűlőcsúszlet febr. 16-re kiadó. Bővebbet ugyanott, Stefán Jánosnál. 924

Tegnapgyárunk

mányos vezetés miatt kiadó. Zorovecki és Korányi, Borosjenő. 564

Vétel és eladás.

Eladók

aradi takarékpontokról részvények. 20 drb Aradmegyei, 15 drb Eisz Aradi, 9 drb Arad-Csanádi, 30 drb Ipar-és Nép-bank, 40 drb Polgári takarékpont részvény szabad kézből ön blokk is kiadó. Tudakozódás a kiadóhivatalban. 986

Gyűléségi hard

megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 989

Megvételre keretek

100 darab jókarban levő boroshordót és használt iparvasuti síneket. Ajánlatot kér Asbóth Gyula, Arad, 4/a. 962

Kerékpár

jókarban levő, szabadonfutó, kiadó. Thököly Imre-u. 4. 967

Kiadó gramofon

lemezekkel. Megtekinthető Ferényi-utca 5. földszint jobbra, délelőtti 9-11-g. délután 2-4-ig. 949

Nápolyi szűlet kapható

Eladó Aradi Piskótagyárban. 980

Szűp, egészséges gőzkeze

kapható kilója 3 koronáért, Magyar-utca 6., I. emelet. 6000

Könyvek

és egész könyvtárakat vesz Deák Béla könyvkereskedés és modern antikvárium Porray-utca. Telefon 302. 6071

Vessék

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát valamint használt bútor. Vidékre is megyek. Bicsler Ignác, Bocskó-utca 1. 761

Különféle.

A jó emberre

fordul egy szűgey hárs asszony, ki évekig kórházban volt, férje a harctéren van s így 5 éves gyermekével kenyérkereső nélkül maradt. Egy csakly kis adományt kér. Vik Károlyné, György-u. 8. 2030

Szépségápolás.

Hajszálakat hűgyeknek arcoról, kavrol felelősséggel végleg kiirtom kitűnő „Tuko” kipróbált szerszeggel. Fajdalmat nélküli kezelés mellett rögtön haték. Mindennemű hajfestést, szépségápolást, arcmasszázst, alcsó árúkozmetikumokat, bőrgyógyászati és szépségápolási tanácsokat, díszkörtön kijárást. Érdeklődőknek azonnali válasz. Hrs ébet-körút 18. I. em. ajtó 6. az Ipartestület melletti sarok. 1961

„Az „Aradi Olajmag”

működését Boros Béni tér 32. (városi mészaház mellett) megkezdte. Elvállal mindenféle olajmagokból tanúsítvány mellett olajat készíteni. Ugyanott daraboztat is eszközölhetnek. 881

Tyukaszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szűr, Hehs gyógyszerész tyukaszem-lapasa. A legmeggrögzöttebb tyukaszem a tapassz panni napi használatra után leválk, a gyűtrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerész, Földes gyógyszerész Arad. 12



háza, vagy földbirtokot venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal

Lustbader Adolph ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz., ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Megbízásokat ingatlanok eladására és vételére elfogadják. Telefon 961. szám.

Mattes-féle

patkány- és egérirtás új eljárás szerint

Patkány- és egérirtáshoz ajánlok patkány- és egérfuszt-bacillusot. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérirtó-szere, csak patkányt és egéret el meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető. A patkány- és egérfuszt bacillus árak: 1 kis adag 2-300 patkány-irtására 6 K. 1 nagy adag 3-600 patkány-irtására 12 K.

„Matteino” vegytani laboratórium Arad, Boros Béni-tér 1. szám. Telefon 10-45.

Ajánlok

Kevért kávé cukrozott, zamatos, 100 kiló 4 K., postacsomag 47.50. Mak 1. rendű, kék 4 c.20. Gyertya fehér árú, vegyes nagyságban 4 1.60. Aszalt szőlva 65 fokos, süg. erőtlen, 8 decia. Zsírós szűda 100 fokos. Cigaretta hűvös nagyban és kicsinyben azonnali szállításra utánvétel mellett. FARKAS FERENCZ, vegyeskereskedő. Ovár-utca 7. szám.